

**Міністерство освіти і науки України
Відокремлений структурний підрозділ Івано-Франківський фаховий
коледж Карпатського національного університету
імені Василя Стефаника**

**EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM
ECTS – ІНФОРМАЦІЙНИЙ ПАКЕТ**

К9 «Правохоронна діяльність» (ОКР «Фаховий молодший бакалавр»)

1. ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА КОЛЕДЖУ

1.1. Адреса: вул. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, 76018

Контактні телефони:

тел. (0342) 57-00-08

e-mail: college_if@ukr.net

Веб-сторінка: www.ifk.pu.if.ua

Адреси відділень:

Педагогічне відділення

вул. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, 76018

тел. (0342) 57-00-08

Відділення дизайну

вул. Бандери, 1, м. Івано-Франківськ, 76018

тел. (0342) 57-00-08

Відділення дошкільної освіти

вул. Шевченка, 82, м. Івано-Франківськ, 76025

Тел.: (0342) 75-23-91

Відділення інформаційних технологій

вул. Шевченка, 82, м. Івано-Франківськ, 76025

Тел.: (0342) 75-23-91

Юридичне відділення

вул. Шевченка, 44а, м. Івано-Франківськ, 76025

тел. (03422) 59-61-75, (0342) 59-60-87

Верховинське відділення

вул. Князя Мстислава, 2 «б», смт. Верховина,

Івано-Франківська область, 78700

тел. (0232) 2-17-78

Інформація про склад дирекції

Директор коледжу: Москаленко Юрій Михайлович-

кандидат філософських наук, професор тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: dir_if_kol@pu.if.ua; 60moskalenko@ukr.net

yurii.moskalenko@cnu.edu.ua

Заступник директора коледжу з навчально-методичної роботи:

Никорак Ярослав Ярославович

тел.: (0342) 73-52-53

e-mail: yaroslav.nykorak@cnu.edu.ua; yaroslav.nykorak@gmail.com

Заступник директора коледжу з навчально-виробничної роботи:

Чупровська Марта Ярославівна

тел.: (0342) 73-52-53

e-mail: marta.chuprovska@cnu.edu.ua

chuprovska.marta@gmail.com

Заступник директора коледжу з навчально-виховної роботи:

Полякова Тетяна Вікторівна

тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: tetiana.poliakova@cnu.edu.ua

Завідувач педагогічного відділення: Ликтей Людмила Миколаївна

тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: liudmyla.lyktei@cnu.edu.ua

Завідувач відділення дизайну: Никорак Наталія Юріївна

тел.: (0342) 57-00-08

e-mail: nataliia.nykorak@cnu.edu.ua

Завідувач відділення дошкільної освіти: Сидорук Оксана Миколаївна

тел.: (0342) 75-23-91

e-mail: oksana.sydoruk@cnu.edu.ua; zubivoks@gmail.com

Завідувач відділення інформаційних технологій: Бедрій Тарас Романович

тел.: (0342) 75-23-91

e-mail: taras.bedrii@cnu.edu.ua

Завідувач юридичного відділення: Наконечна Іванна Миколаївна

тел.: (0342) 59-61-75

e-mail: ivanna.nakonechna@cnu.edu.ua; iva37@ukr.net

Завідувач навчально-методичного кабінету: Глушко В.І.

тел.: (0342) 59-61-75

e-mail: vasyl.hlushko@cnu.edu.ua

1.2. ВИКЛАДАЦЬКИЙ СКЛАД КОЛЕДЖУ:

1. Циклова комісія загальноосвітньої підготовки

1. Скиданчук О.М. — голова циклової комісії.
2. Бойчук В.М.
3. Вакалюк І.В.
4. Клубочкіна Т.П.
5. Коцюбинський О.В.
6. Ліщинський І.М.

7. Перчик М.В.
8. Петрашук О.П.
9. Поплавський О.П.
10. Рачій Б.І.
11. Сидорук Т.Я.
12. Солтис Л.М.
13. Яблонь Л.С.

2. Циклова комісія загальної підготовки

1. Максимець Б.В. – голова циклової комісії.
2. Васильків М.М.
3. Великочій Л.Й.
4. Глушкевич Д.М.
5. Гой Н.В.
6. Грицюк І.І.
7. Івасів С.В.
8. Карпенко Г.М.
9. Кобильник Р.В.
10. Кудляк І.Б.
11. Курилюк І.В.
12. Кучера І.В.
13. Майструк В.В.
14. Николайчук С.М.
15. Пятківський Р.О.
16. Слижук І.В.

3. Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Дизайн»)

1. Пазинюк М.В. – голова циклової комісії.
2. Грабар О.І.
3. Кіндрачук В.Б.
4. Никорак Н.Ю.
5. Паркулаб Т.І.
6. Салабай В.Б.
7. Сорока О.В.
8. Стребкова І.В.
9. Французенко Т.І.
10. Хомин В.М.
11. Чмелик І.В.

4. Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Початкова освіта»)

1. Гоцуляк К.І. – голова циклової комісії.
2. Баранецька З.М.
3. Гонтар А.Ф.
4. Довбенко С.Ю.
5. Кравченко І.М.
6. Краснопольська І.І.

7. Ликтей Л.М.
8. Мельник О.Й.
9. Москаленко Ю.М.
10. Павелко Р.О.
11. Поміркована Т.В.
12. Сидорів Л.М.
13. Сороколіта О.В.
14. Стамбульська Т.І.
15. Цюняк О.П.
16. Червінська І.Б.
17. Якимів С.М.

5. Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Середня освіта, українська мова і література, англійська мова»)

1. Багрій М.А. - голова циклової комісії
2. Глушко М.В.
3. Доля О.В.
4. Полякова Т.В.
5. Івасів Я.І.

6. Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Журналістика»)

1. Гавадзин О.Я. – голова циклової комісії.
2. Бажалюк Н.Б.
3. Горецька О.П.
4. Капущак С.О.
5. Марчук Г.І.
6. Никорак Я.Я.
7. Пристай Г.І.
8. Струтинська Т.І.

7. Циклова комісія професійної та практичної підготовки (спеціальність «Дошкільна освіта»)

1. Селепій О.Д. – голова циклової комісії.
2. Балкова О.В.
3. Бей І.Ю.
4. Богославець Н.В.
5. Гурей О.І.
6. Пилипишак С.І.
7. Салига І.М.
8. Сидорів С.М.
9. Сидорук О.М.
10. Скавінська І.Л.
11. Скавінська Л.М.
12. Соболєвський В.Р.
13. Трохимчук М.О.
14. Чупровська М.Я.

**8. Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Право» та «Правоохоронна діяльність»)**

1. Савчин Н.В. – голова циклової комісії.
2. Адамович С.В.
3. Андріїв І.М.
4. Блаженко Т.В.
5. Варивода І.М.
6. Гаргат-Українчук О.М.
7. Зеліско А.В.
8. Зінич Л.В.
9. Кадук С.В.
10. Наконечна І.М.
11. Павловська Л.В.
12. Петришин М.Й.
13. Петровська І.І.
14. Редько А.Г.
15. Сворах С.Д.
16. Семченко Л.Р.
17. Стефанишин Н.М.
18. Хруслов Б.Г.

**9. Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Секретарська та офісна справа»)**

1. Малиновська І.В. – голова циклової комісії.
2. Будз Г.І.
3. Калина Л.І.
4. Луцишин В.М.
5. Родчин З.Я.

**10. Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Готельно-ресторанна справа та кейтеринг»)**

1. Павлюк С.М. – голова циклової комісії.
2. Аксюк Н.В.
3. Глушко В.І.
4. Данильчик П.В.
5. Кречуняк М.Г.
6. Микитин Л.М.
7. Николук С.М.
8. Новосьолов О.В.
9. Палійчук У.С.
10. Яцків Г. Ю.

**11. Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Туризм і рекреація»)**

1. Вольвин Е.М. – голова циклової комісії.
2. Бартків О.В.
3. Бурчак С.С.
4. Вінтоняк Л.В.

5. Зарічняк А.П.
6. Зіняк Т.Р.
7. Лазарович О.М.
8. Максим'юк Н.М.
9. Маланюк Т.З.
10. Рудейчук-Кобзева М.Я.

**12. Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Прикладна математика» та «Комп'ютерні науки»)**

1. Солонець Д.М. – голова циклової комісії.
2. Гой Т.П.
3. Ковбас Л.П.
4. Ковбас Б.Р.
5. Крегель Д.І.
6. Остафійчук М.М.
7. Савка І.Я.
8. Тринога Л.О.

**13. Циклова комісія професійної та практичної підготовки
(спеціальність «Інженерія програмного забезпечення»)**

1. Бедрій Т.Р. – голова циклової комісії.
2. Аннич А.Б.
3. Варварюк М.М.
4. Гандера-Калиновська О.В.
5. Гоцанюк Т.В.
6. Гуменюк Б.Б.
7. Гаріджук О.М.
8. Козич О.В.
9. Лабачук О.В.

Усі педагогічні працівники, які викладають загальноосвітні предмети 100 % мають повну вищу освіту за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста або магістра.

Станом на 1 вересня 2025 року у коледжі працює 150 педагогічних працівників, з них:

- основні працівники – 82 – 55%
- сумісники – 68 – 45%.

Кількість викладачів, які мають:

- вчене звання доктора наук – 12 – 8%
- вчене звання доцента – 26 – 17%
- науковий ступінь кандидата наук – 41 – 27%
- професор – 8 - 5%;
- почесне звання України «Заслужений юрист України» – 1 – 0,7%;
- почесне звання України «Заслужений працівник освіти України» – 1 - 0,7%
- педагогічне звання «Викладач-методист» – 36 - 24%.

2. ПЕРЕЛІК НАПРЯМІВ ТА СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ІЗ ЗАЗНАЧЕННЯМ ЛІНЗІЙНОГО ОБСЯГУ ТА ТЕРМІНУ

A2 «Дошкільна освіта»;	90	3р.10м.
A3«Початкова освіта»;	120	3р.10м.
B2«Дизайн»;	75	3р.10м.
J2 «Готельно-ресторанна справа»;	20	3р.10м.
J3 «Туризм та рекреація»;	25	2р.10м.
F2«Інженерія програмного забезпечення»;	50	3р.10м.
C7 «Журналістика»	25	3р.10м.
K9 «Правохоронна діяльність»	50	2р.10м.
D6«Секретарська та офісна справа»	75	2р.10м.
A4«Середня освіта»	50	3р.10м.
F3«Комп'ютерні науки»	50	3р.10м.

3. УМОВИ НАВЧАННЯ (КОРОТКА ІНФОРМАЦІЯ ПРО МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНУ БАЗУ КОЛЕДЖУ)

Коледж створений у формі відокремленого структурного підрозділу університету без права юридичної особи. Матеріальна база, соціальна, інформаційна структура університету повною мірою використовується для потреб коледжу, навчальні площі та матеріально-технічне оснащення в цілому забезпечують проведення теоретичної, методичної та практичної підготовки студентів.

За функціональним призначенням в університеті використовується 60933,66 м² навчальних приміщень, в тому числі 54777,21 м² - аудиторії, лабораторії, кабінети тощо, 3071,05 м² - комп'ютерні лабораторії, 3085,4 м² - спортивні зали. Наукова бібліотека разом зі спеціалізованими читальними залами займає 3954,7 м².

У виділених для коледжу приміщеннях загальною площею 4982,9 м² знаходяться лекційні аудиторії, навчально-методичні кабінети, 7 комп'ютерні класи площею 415,8 м², читальний зал, бібліотека, їдальня, актовий зал. Забезпечено підключення до мережі Інтернет через Центр інформаційних технологій завдяки оптоволоконній системі передачі даних.

Всі навчальні приміщення коледжу відповідають санітарно-технічним нормам та правилам протипожежної безпеки.

Коледж забезпечено навчальними кабінетами, обладнаними відповідно до вимог. З метою забезпечення належного рівня виконання навчального плану функціонують:

- кабінет комп'ютерної графіки
- кабінет макетування та роботи в матеріалі
- кабінет педагогіки
- кабінет живопису та спеціалізованого живопису
- кабінет методики навчання іноземних мов
- кабінет історії мистецтва та дизайну
- кабінет теорії та методики мовно-літературної галузі
- кабінет суспільних дисциплін
- творча лабораторія вивчення психології характеру дитини
- творча лабораторія Нової української школи
- кабінет теорії та методики навчання музичного та образотворчого мистецтва
- лабораторія інформаційних технологій та ТЗН
- хореографічний клас
- кабінет ергономіки та проєктної графіки
- кабінет української мови та літератури
- кабінет рисунку та спеціалізованого рисунку
- кабінет математики та методики навчання математичної освітньої галузі
- кабінет проєктування інтер'єру та обладнання
- кабінет теорії та методики навчання технологічної освітньої галузі
- кабінет географії та краєзнавства
- кабінет теорії та методики журналістської майстерності
- кабінет кольорознавства, композиції та шрифтів
- кабінет української мови та літератури
- кабінет інформатики та комп'ютерної техніки
- кабінет фахових дисциплін «Готельно-ресторанна справа»
- кабінет іноземної мови за професійним спрямуванням.
- кабінет організації туристичного обслуговування
- кабінет Захисту України
- кабінет рекреаційної географії та географії туризму
- кабінет організації туристичного обслуговування
- кабінет теорії та історії держави і права
- кабінет кримінального права
- кабінет цивільного права і процесу
- кабінет алгоритмічних мов та програмування

- кабінет суспільних дисциплін
- кабінет народознавства
- кабінет фахових методик
- кабінет математичного аналізу
- кабінет природничих дисциплін
- кабінет захисту України
- кабінет корекційної педагогіки та логопедії
- кабінет фахових методик і технологій дошкільної освіти
- кабінет раннього навчання англійської мови
- кабінет сучасної української мови
- кабінет зарубіжної літератури
- кабінет інтегрованого навчання

З метою якісного проведення навчальних занять із дисциплін циклу загальноосвітньої підготовки задіяно 8 комп'ютерних лабораторій на 185 робочих місць Центру інформаційних технологій університету. Комп'ютери розміщені в аудиторіях відповідно до чинних санітарних норм.

У всіх комп'ютерних класах є доступ до мережі Internet. Комп'ютери об'єднані в локальну мережу. Окрім цього, студенти мають можливість використовувати ресурси безпроводної Wi-Fi мережі університету, підключеної до Internet.

Під час навчального процесу використовуються мультимедійні комплекси.

4. ОСНОВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ, ЩО ВИКОРИСТОВУЄТЬСЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ, СПОСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

У процесі викладання курсів навчальних дисциплін викладацький склад використовує різні методи та форми викладання та навчання (лекції: вступні, тематичні, підсумкові, оглядові лекції, лекції-диспути) практичні, семінарські заняття (у формі діалогу, тренінгів, ділової гри, конференцій, методу конкретних ситуацій (кейсів), групової дискусії, проблемного навчання, проектної технології), консультації (колективні, індивідуальні, групові), а також реалізує різні форми поточного та підсумкового контролю (тестування, виконання практичних завдань, розв'язування географічних, фізичних, математичних та ін. задач, написання рефератів, звітів практики, письмові та усні заліки та екзамени, контрольні, курсові роботи).

Практичне навчання студентів за спеціальностями організоване згідно із Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженим наказом Міністерства освіти від 08.04.1993 р. № 93 та внесеними змінами до нього від 20.12.1994 р. №351, Положенням про проведення практики студентів Івано-Франківського коледжу, навчальними планами, програмами практик і графіком навчального процесу.

Студенти, відповідно до навчальних планів, проходять різні види практик: навчальну, технологічну, виробничу, а також готують протягом навчання курсові роботи. Практика проводиться на туристичних базах області. Під час практики студенти виконують завдання з різних напрямів відповідно до спеціальності, науково-дослідну роботу, проводять дослідження результатів власних курсових робіт.

Кваліфікація **фаховий молодший бакалавр з
правоохоронної діяльності**

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

на основі базова загальна середня освіта

спеціалізацією

Форма навчання денна

1. І графік навчального процесу

[illegible]

ПОЗНАЧЕННЯ:

Т - Теоретичне навчання; К - Канікули; С - Екзаменаційна сесія; ВП - Виробнича практика; НП - Навчальна практика; Пз - Польові збори; А - Атестація.

II. ЗВЕДЕНІ ДАНІ ПРО БЮДЖЕТ ЧАСУ, ТИЖНІ

Курс	Теоретичне навчання	Канкули	Екзаменацій на сесія	Виробнича практика	Навчальна практика	Польові збори	Атестація	Всього
1	37	14	0			1		52
2	34	13	2		2		1	52
3	29	3	4	6			1	43
Разом	101	30	7	4	2	1	2	147

III. ПРАКТИКА

Назва практики	Семестр	Тижні
Навчальна		2
Навчальна практика	4	2
Виробнича		6
Виробнича практика	6	6

IV. АТЕСТАЦІЯ

Назва навчальної дисципліни	Форма державної атестації (екзамен, дипломний проєкт (робота))	Семестр
Кваліфікаційний іспит	екзамен	6

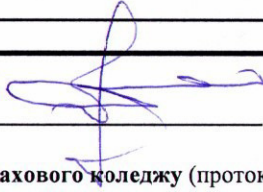
V. План навчального процесу

№ з/п	НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами				Кількість кредитів ECTS	Кількість годин								Розподіл аудиторних годин на тиждень за курсами і								
		Екзамени	Заліки	Курсові			Загальний обсяг	Всього	Аудиторних у тому числі					Самостійна робота	I курс			II курс			III курс		
				проекти	роботи										Семестри								
															1	2	3	4	5	6			
															Кількість тижнів в семестрі								
															17	20	17	17	17	12			
1. Цикл загальноосвітніх дисциплін																							
	1.1. Базові предмети																						
ЗОК1	Українська мова (Українська мова за професійним спрямуванням)*						284	284		284					4	4	4	4					
ЗОК2	Українська література						142	142		142					2	2	2	2					
ЗОК3	Зарубіжна література						74	74		74					2	2							
ЗОК4	Іноземна мова (Іноземна мова за професійним спрямуванням)*						142	142		142					2	2	2	2					
ЗОК5	Історія: Україна і світ (Історія української культури; Історія України)*						290	290			290				4	4	4	4					
ЗОК6	Громадянська освіта (Безпека життєдіяльності та охорона праці; Цивільна безпека)*						74	74			74				2	2							
ЗОК7	Математика						216	216		216					4	2	2	4					
	Природничі науки																						
ЗОК8	Біологія та екологія						74	74		74					2	2							
ЗОК9	Географія						36	36		36								2					
ЗОК10	Фізика і астрономія						126	126		86		40			2	2	3						
ЗОК11	Хімія						74	74		74					2	2							
ЗОК12	Фізична культура (Спеціальна фізична підготовка та навички самозахисту)*						210	210		210					3	3	3	3					
ЗОК13	Захист України (Основи домедичної підготовки)*						76	76		76					2	2							
ЗОК14	Захист України (польові збори)						30						30										
Всього по п. 1.1:							1638	1608	0	1204	364	40	30	0	28	26	17	18	0	0			
	1.2. Вибірково-обов'язкові предмети																						
ЗОК15	Технології (Правоохоронна деонтологія та професійна етика; Теорія держави і права)*						140	140		140					2	6							

ЗОК16	Основи інформатики та комп'ютерної техніки (Інформаційні технології в правоохоронній діяльності)*					70	70		70							4		
Всього по п. 1.2:						210	210	0	210	0	0	0	0	0	2	6	4	0
1.3. Спеціальні курси																		
ЗОК17	Судові та правоохоронні органи України*					40	40		40						2			
ЗОК18	Ораторське мистецтво та комунікаційні технології*					30	30		30					2				
ЗОК19	Кваліфікація адміністративних правопорушень*					60	60		60								4	
ЗОК20	Професійно-психологічна підготовка правоохоронця*					60	60		60							4		
ЗОК21	Правові основи правоохоронної діяльності*					30	30		30								2	
ЗОК22	Діловодство*					46	46		46							3		
ЗОК23	Конституційно-правові засоби забезпечення публічної безпеки та правопорядку*					30	30		30								2	
Всього по п. 1.3:						296	296	0	296	0	0	0	0	2	2	7	8	0
Разом за розділом (п. 1):						2144	2114	0	1710	364	40	30	0	30	30	30	30	0
2. Нормативні навчальні дисципліни																		
2.1. Цикл загальної підготовки																		
ОК1	Безпека життєдіяльності та охорона праці** (Громадянська освіта)		1			3	90							90				
ОК2	Українська мова за професійним спрямуванням** (Українська мова)	4				3	90							90				
ОК3	Іноземна мова за професійним спрямуванням** (Іноземна мова)	4				3	90							90				
ОК4	Історія української культури** (Історія: Україна і світ)		3			3	90							90				
ОК5	Історія України** (Історія: Україна і світ)		3			3	90							90				
ОК6	Інформаційні технології в правоохоронній діяльності** (Основи інформатики та комп'ютерної техніки)		4			3	90							90				
Всього по п. 2.1:		1	5			18	540	0	0	0	0	0	0	540	0	0	0	0
2.2. Цикл професійної підготовки																		
2.2.1. Теоретична підготовка																		
ОК7	Ораторське мистецтво та комунікаційні технології**		1			3	90							90				
ОК8	Судові та правоохоронні органи України**		2			3	90							90				

OK9	Теорія держави і права** (Технології)	3			6	180						180					
OK10	Правоохоронна деонтологія та професійна етика** (Технології)		2		3	90						90					
OK11	Основи домедичної підготовки** (Захист України)		2		3	90						90					
OK12	Професійно-психологічна підготовка правоохоронця**		3		3	90						90					
OK13	Адміністративно-юрисдикційна діяльність	5		5	3	90	46	10	36			142				3	
OK14	Цивільна безпека** (Громадянська освіта)		2		3	90						60					
OK15	Спеціальна фізична підготовка та навички самозахисту** (Фізична культура)		4		3	90											
OK16	Практикум зі складання процесуальних документів	6			3	90	46	10	36			44					3
OK17	Правові основи правоохоронної діяльності**	4			3	90						90					
OK18	Кваліфікація кримінальних правопорушень	5		5	6	180	120	60	60			142				7	
OK19	Кримінальний процес	5		5	3	90	60	30	30			30				4	
OK20	Діловодство**		3		3	90						90					
OK21	Конституційно-правові засоби забезпечення публічної безпеки та правопорядку**		4		3	90						90					
OK22	Вогнева підготовка		6		3	90	60		60			30					5
OK23	Основи криміналістики та оперативно-розшукової діяльності	6			6	180	80		80			100					7
OK 24	Кваліфікація адміністративних правопорушень **	4			6	180						180					
OK25	Тактико-спеціальна підготовка	5			3	90	60		60			30				4	
OK26	Інформаційно-аналітичне забезпечення професійної діяльності		6		3	90	60	20	40			30					5
OK27	Правове регулювання дозвільної системи та охоронної діяльності		5		3	90	30	12	18			60				2	
Всього по дисциплінам п.2.2.1:		12	6	2	75	2250	562	110	420	0	0	0	1748	0	0	0	20
OK28	Навчальна практика		4		3	90						90					
OK29	Виробнича практика		6		9	270						180					
Всього по дисциплінам п.2.2.2:		2			12	360	0	0	0	0	0	270	0	0	0	0	0
Всього по п. 2.2:		12	8	2	87	2610	562	110	420	0	0	0	2018	0	0	0	20
Разом за розділом (п. 2):		13	13	2	105	3150	562	110	420	0	0	0	2558	0	0	0	20
3. Вибіркові навчальні дисципліни																	
BK1	Варіативна компонента ОПП 1		5		3	90	30	12	18			60				2	

ВК2	Варіативна компонента ОПП 2		5			3	90	30	12	18				60				2	
ВК3	Варіативна компонента ОПП 3		6			3	90	30	12	18				60					2
ВК4	Варіативна компонента ОПП 4		6			3	90	30	12	18				60					2
Разом за розділом (п. 3):			6			12	360	120	48	72	0	0	0	240	0	0	0	0	4
4. Атестація																			
ОК30	Кваліфікаційний іспит		6			3	90							90					
Разом за розділом (п. 4):						3	90							90					
Загальна кількість						120	3600	682	158	492	0	0	0	2888	30	30	30	30	24
Кількість годин на тиждень																			
Кількість екзаменів														13			1	4	4
Кількість заліків														19	2	4	5	4	3
Кількість курсових проектів														0					
Кількість курсових робіт														2					1

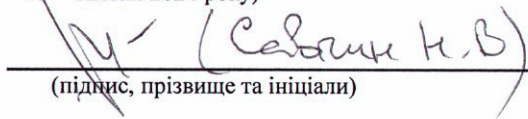
Директор коледжу Юрій Москаленко

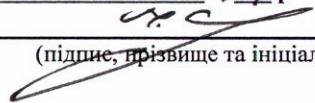
Навчальний план затверджено Педагогічною радою Івано-Франківського фахового коледжу (протокол № 2 від " 23 " квітня 2024 року)

Погоджено: навчально-методичний відділ

" 04 " 06 2024 р.

Гарант ОПП

 (Сабашник Н.В.)
(підпис, прізвище та ініціали)

(підпис, прізвище та ініціали)

Анотації навчальних дисциплін

Дисципліна: **Українська мова**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1,2,3,4

Мета: виховання студента як компетентної мовної особистості, яка відзначається високою мовленнєвою культурою, формування навичок комунікативно виправданого користування засобами мови в різних життєвих ситуаціях з обов'язковим дотриманням мовних норм та мовленнєвого етикету; вироблення вмінь за лексемами й граматичними формами пізнавати національне світосприймання, ментальність рідного народу.

Завдання: виховання свідомого прагнення до вивчення української мови; вироблення у студентів компетенцій комунікативно виправданого користування засобами мови в різних життєвих ситуаціях; ознайомлення з мовною системою як основою формування мовних умінь і навичок — орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних; формування духовного світу студентів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, прилучення через мову до культурних надбань українського народу і людства в цілому.

Зміст дисципліни. Практична стилістика і культура мовлення. Стилiстичнi засоби фонетики. Стилiстичнi засоби лексикологiї та фразеологiї. Словотворчi засоби стилiстики. Сприйманнiя чужого мовлення. Вiдтвореннiя готового тексту. Практична стилiстика i культура мовлення. Морфологiчнi засоби стилiстики. Стилiстика простих речень. Стилiстика складних речень. Дiловi папери. Інформаційні документи. Звіт. Стилiстика речень з рiзними способами вираження чужого мовлення. Функцiональна стилiстика i культура мовлення. Студентський проект удосконалення власного мовлення. Риторика.

Оцiнювання: поточне, тематичне, семестрове, рiчне; форма пiдсумкового контролю – ДПА у формi ЗНО

Дисципліна: **Українська література**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2, 3, 4

Мета: підвищення загальної освіченості майбутніх молодших спеціалістів, заохочення до читання та вивчення художньої літератури, а через неї до фундаментальних цінностей культури”, розширення культурно-пізнавальних інтересів студентів; сприяння всебічному розвитку, духовному збагаченню, активному громадянському, морально-етичному, соціальному становленню й самореалізації

особистості в сучасному світі; формування й утвердження гуманістичного світогляду особистості, орієнтованої на вищі національні та загальнолюдські ідеали й цінності.

Завдання: формування гуманістичного світогляду молодих громадян, розвиток їх духовного світу, утвердження загальнолюдських морально-етичних орієнтирів, сприяння національному самоусвідомленню і стійкому відчуттю приналежності до європейської спільноти, бачення в українській художній творчості ментальних особливостей українця; піднесення загальної освіченості студентів у цілому, гуманітарної зокрема; набуття ними базових знань з української літератури, необхідних для повноцінної самореалізації в суспільстві; ознайомлення із визначними творами української художньої літератури, розвиток уміння сприймати літературний твір як явище мистецтва слова; формування читацької культури студентів, розвиток їх естетичних уподобань і смаків, уміння розрізняти явища класичної і масової культури; піднесення престижу національної літератури, виховання її читача й шанувальника, формування стійкого інтересу до української літератури як вагомого духовного спадку народу, повноцінного оригінального мистецтва; вивчення української літератури в національному і світовому культурологічному контекстах, у міжпредметних зв'язках; розвиток творчих та інтелектуальних здібностей студентів, логічного і критичного мислення, культури полеміки, уміння аргументувати власну думку, орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі; вироблення вміння застосовувати здобуті на уроках літератури знання, навички у практичному житті; розвиток навичок самоосвіти, бажання і спроможності навчатися.

Зміст дисципліни. Література 70-90 рр. XIX ст. Українська література 10 рр. XX ст. Українська література 20-30 рр. XX ст. Поняття про «розстріляне Відродження». Поезія 20-30 рр. XX ст. Проза. Загальний огляд. Драматургія 20-30 рр. XX ст. Українська література за межами України. Література в Західній Україні (до 1939 р.). Еміграційна література. Організація МУР. Українська література 40-50 рр. XX ст. Українська література за межами України. Українська література другої половини XX – початку XXI ст. Загальні зауваження до характеристики літературного процесу. Поети-шістдесятники (загальна характеристика культурологічного явища «шістдесятництва»). Українська проза другої половини XX – початку XXI ст. Українська «химерна проза» XX ст. Література «українського бароко». Українська історична проза. Сучасна «молода» українська література. Сучасна поезія. Сучасна проза. Творчість Марії Матіос, Євгенії Кононенко, Дари Корній, Люко Дашвар. Література рідного краю.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2

Мета: формування широкої читацької компетенції у студентів, яка базується на знаннях, уміннях пізнавального і творчого характеру, соціальних навичках, світоглядних переконаннях тощо.

Завдання: формувати у студентів уявлення про художню літературу як мистецтво слова, ознайомити студентів із сукупністю відомостей про вершинні явища світового літературного процесу означеного періоду, висвітлити найважливіші періоди творчого шляху визначених програмою авторів, розкрити проблематику та ідейно-тематичну основу художніх творів, визначити місце і значення творчості письменника у розвитку світової культури, виявити нові засоби та форми художнього самовираження митця, навчити визначати національну своєрідність творів.

Зміст дисципліни. Соціально-психологічна проза XIX ст. Загальна характеристика розвитку культури та літератури XIX ст., розквіт соціально-психологічної прози. Література другої половини XIX ст. та на межі XIX – XX ст. Традиції і новаторські зрушення в літературі другої половини XIX ст. Декадентські настрої в літературі та інших видах мистецтва. Поетична революція. Література першої половини XX ст. Історико-соціальна характеристика доби. Найвідоміші представники авангардистських і модерністських течій першої половини XX ст. Література другої половини XX ст. Специфіка літератури другої половини XX ст. Розвиток існуючих і виникнення нових літературних напрямів, течій і тенденцій. Постмодерністська проза останніх десятиліть XX ст. Література на межі XX – XXI ст. Загальна характеристика історико-культурної ситуації к. XX-поч. XXI ст. Постмодернізм як один із провідних напрямків мистецтва кінця XX ст.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Іноземна мова**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2, 3, 4

Мета: забезпечити студентів системними знаннями фонетичної, лексичної, граматичної структури англійської мови та сформувати практичні мовленнєві навички, забезпечити практичне володіння усним і писемним літературним мовленням; вільно і граматично правильно спілкуватися іноземною мовою в різних ситуаціях повсякденного і професійного спілкування.

Завдання: сформувати у студентів системні знання з англійської мови і навчити правил їх функціонування та застосування у процесі спілкування; сформувати комунікативну компетенцію - здатність сприймати та адекватно реагувати на

англійське мовлення різного функціонального спрямування; вдосконалити вміння студентів сприймати на слух монологічне та діалогічне англійське мовлення; навчити студентів спонтанно відтворювати діалогічне та монологічне мовлення відповідно до тематики, що вивчається; сформувати вміння здійснювати різні види письмових завдань (тести, диктанти, перекази, твори тощо) з метою вдосконалення навичок писемного мовлення; виробити у студентів навички правильної англійської вимови, максимально наближеної до літературно-фонетичних норм та навчити застосовувати фонетичні групи у практичному оволодінні англійською мовою; сформувати артикуляційну базу англійської мови; сформувати країнознавчу компетенцію – систему знань про особливості соціокультурного розвитку країн, мова яких вивчається (США, Великобританія, Австралія, Нова Зеландія); розвивати вміння здійснювати комунікацію англійською мовою на професійному рівні;

Зміст дисципліни. Люди та стосунки між ними. Якості особистості. Стосунки з товаришами, взаємодопомога. Мої друзі. Спілкування у сім'ї. Вибір професії. Робота та професії. Вимоги до професійних якостей та кваліфікації. Школа. Шкільне життя. Національна кухня Великої Британії та України. Сучасні засоби комунікації. Природні катаклізми. Види катаклізмів, їх причини та наслідки. Живопис в Україні. Живопис у Великобританії. Світ спорту. Спорт у моєму житті. Важливість англійської мови в світі. Вчимо мову самостійно. Готуємось до екзаменів . На екзамені. Плани на майбутнє. Вибір професії та пошук роботи. Взаємовідносини в сім'ї . Батьки і діти. У ресторані. Культура харчування в Україні. Культура харчування в Британії. Смаки та уподобання. Заклади громадського харчування. Природа і довкілля. Забруднення і його види. Поговоримо про мистецтво і його жанри. Молодь і молодіжна культура. Проблеми зайнятості молоді. Представницькі місії за кордоном. Міжнародне співробітництво.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – ДПА

Дисципліна: Історія: Україна і світ.

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2, 3, 4

Мета: формувати соціальну компетентність, тобто здатність жити в українському соціумі, яка змістовно представлена сукупністю політичної, соціально-економічної, соціально-комунікативної, полікультурної, інформаційно-інструментальної, індивідуально-особистісної компетентностей, а також предметні компетентності такі, як хронологічна, просторова, інформаційна, мовленнєва, логічна, аксіологічна.

Завдання: формування історичного мислення, наукового світогляду; набуття навичок науково-історичного аналізу; виявлення логіки та об'єктивних закономірностей історичного процесу; виховання високого рівня культури, громадянської відповідальності, національної гідності, патріотизму.

Зміст дисципліни. Зміст курсу включає такі теми: «Україна на початку ХХ ст.», «Україна в Першій світовій війні», «Українська державність 1917–1921 рр.», «УСРР в період непу (1921–1928 рр.)», «Радянська модернізація України (1929–1938 рр.)», «Західноукраїнські землі в 1919–1939 рр.», «Україна у Другій світовій війні (1939–1945 рр.)», «Повоєнна відбудова України», «Україна в умовах політичної та економічної лібералізації суспільства (1953–1964 рр.)», «Україна в період загострення кризи радянської системи (середина 1960-х – початок 1980-х рр.)», «Розпад Радянського Союзу та відродження незалежності України (1985–1991 рр.)», «Україна в умовах незалежності», «Наш край у другій половині ХХ – на початку ХХІ ст.».

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – ДПА у формі ЗНО

Дисципліна: **Математика**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2, 3, 4

Мета: забезпечення рівня підготовки студентів з математики, необхідного для спеціальної підготовки та майбутньої професійної діяльності.

Завдання: формування у студентів наукового світогляду, уявлень про ідеї і методи математики, її ролі у пізнанні дійсності, усвідомлення математичних знань як невід'ємної складової загальної культури людини, необхідної умови повноцінного життя в сучасному суспільстві; стійкої мотивації до навчання; оволодіння студентами мовою математики в усній та письмовій формах, системою математичних знань, навичок і умінь, потрібних у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, достатніх для успішного оволодіння іншими освітніми галузями знань і забезпечення неперервності освіти; інтелектуальний розвиток особистості, передусім розвиток у студентів логічного мислення і просторової уяви, алгоритмічної, інформаційної та графічної культури, пам'яті, уваги, інтуїції; екологічне, естетичне, громадянське виховання та формування позитивних рис особистості; формування життєвих і соціально-ціннісних компетентностей студента.

Зміст дисципліни. Вступ. Основні види рівнянь та нерівностей з однією змінною. Дійсні числа. Числові функції. Корінь n -го ступеня. Степенева функція. Тригонометричні функції кута. Тригонометричні рівняння та нерівності. Показникова функція. Логарифмічна функція. Похідна функції. Застосування похідної для

дослідження функцій. Первісна. Визначений інтеграл. Застосування інтегралів. Елементи комбінаторики. Елементи теорії ймовірностей та математичної статистики. Вступ. Аксиоми планіметрії. Система опорних фактів курсу планіметрії. Початкові поняття стереометрії. Взаємне розміщення прямих у просторі. Паралельність прямої та площини. Паралельність площин. Перпендикулярність прямої і площини. Перпендикулярність площин. Відстані та кути у просторі. Вектори та координати у просторі. Геометричні тіла та многогранники. Тіла обертання. Об'єми многогранників. Об'єми та площі поверхонь тіл обертання.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – ДПА у формі ЗНО

Дисципліна: **Біологія і екологія**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2, 3

Мета: забезпечення підготовки молодших спеціалістів знаннями з біології, формування наукової картини живої природи, екологічної культури, зміцнення духовного і фізичного здоров'я, формування ключових компетентностей, яких потребує сучасне життя.

Завдання: засвоєння студентами знань про хімічну будову, властивості, структуру і функціонування живих систем на різних рівнях організації живого; взаємозв'язки між живими системами, неживою природою; оволодіння методологією наукового пізнання; вміннями самостійного вивчення основних понять, законів, біологічних закономірностей; уміннями спостерігати, досліджувати і пояснювати явища природи; застосовувати теоретичні знання з метою професійного самовизначення у прикладних сферах людської діяльності (медицина, сільське господарство, біотехнологія, педагогіка); формування вмінь встановлювати гармонійні стосунки з природою на основі поваги до життя як найвищої цінності, до всього живого як унікальної частини біосфери; емоційно-ціннісного ставлення до природи, до себе, до людей, до загальнолюдських духовних цінностей; формування умінь використовувати набуті знання для оцінки наслідків своєї діяльності по відношенню до навколишнього середовища, здоров'я інших людей, власного здоров'я, обґрунтування та дотримання заходів профілактики захворювань, правил поведінки у природі; розвиток інтелектуальних і творчих здібностей та якостей особистості, прагнення до самоосвіти; виховання переконаності у можливості пізнання живої природи, необхідності дбайливого ставлення до оточуючого середовища, власного здоров'я.

Зміст дисципліни. Розділ I. «Молекулярний рівень організації життя». Розділ II «Клітинний рівень організації життя». Розділ III «Організмний рівень організації

життя». Розділ IV «Надорганізові рівні організації життя». Розділ V «Історичний розвиток органічного світу».

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Географія**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 4

Мета: вдосконалити уяву студентів про географічну картину світу, утверджувати поняття про географію як конструктивну науку і формувати географічне мислення на основі історичного, територіального, комплексного, типологічного, проблемного і конструктивного підходів.

Завдання: формування соціальної та поглиблення функціональної, інформаційної та ціннісно-сміслової компетенції.

Зміст дисципліни. Вступ. Предмет соціально-економічної географії світу. Історико-географічні регіони світу. Видатні економ-географи світу.

Розділ I. ЗАГАЛЬНА ЕКОНОМІКО – ГЕОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА СВІТУ. Політична карта світу. Населення світу. Взаємодія суспільства і природи. Світові природні ресурси. Світове господарство. Промисловість. Глобальні проблеми людства. Розділ II. РЕГІОНИ ТА КРАЇНИ СВІТУ. Країни Європи. Країни Азії. Країни Північної Америки. Країни Латинської Америки. Країни Африки, Австралії та Океанії.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Фізика і астрономія**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2, 3

Мета: ознайомити студентів з основними принципами і законами фізики та їх математичними виразами, ознайомити студентів з основними фізичними явищами, методами їх спостереження та експериментального дослідження. Навчити формувати і розв'язувати фізичні задачі, дати студентам уявлення про границі застосування фізичних моделей.

Завдання: студенти повинні **знати:** теоретичний матеріал в рамках програмних вимог; основні підходи розв'язування задач з курсу фізики; теоретичні основи обробки результатів вимірювань; **вміти:** формулювати основні закони фізики; розв'язувати задачі з курсу фізики; проводити експеримент по визначенню фізичних величин та перевірці законів фізики.

Зміст дисципліни. Задачі та експериментальний метод фізики. Абстракції та моделі у фізиці. Фізичні величини та їх вимірювання. Система одиниць фізичних величин. Кінематика матеріальної точки. Кінематика твердого тіла. Динаміка матеріальної точки. Перетворення Лоренца. Рух системи матеріальних точок. Закон збереження імпульсу. Закон збереження енергії. Рух тіл змінної маси. Кінетична енергія твердого тіла Рух при наявності сил тертя. Рух у полі сил тяжіння. Коливання. Гармонічні коливання. Згасаючі коливання. Вимушені коливання. Явище резонансу. Механіка пружних тіл. Механіка рідин і газів. Гідростатика. Хвильовий рух. Елементи акустики. Основне рівняння кінетичної теорії газів; термодинамічні величини; статистичний і термодинамічний метод опису речовини; кінетичні характеристики молекулярного руху; задачі термодинаміки (поняття роботи, теплоти, внутрішньої енергії); процеси в ідеальних газах; закони реального газу; процеси, що відбуваються в рідких розчинах; молекулярний опис явищ в твердих тілах. основні ідеї, поняття і закони електрики і магнетизму, закони постійного струму, діелектричні властивості кристалів, механізми електропровідності, електропровідність металів та напівпровідників, електромагнітну індукцію, рівняння Максвелла, електромагнітні коливання і хвилі, основні методи вимірювання електричних і магнітних величин та обробки даних експериментальних вимірювань. Основні поняття, визначення та закони оптики; теоретичні основи оптичних явищ; будова та принцип дії основних оптичних приладів. Основні властивості атомних ядер, основні властивості ядерних сил, основні закономірності і теоретичні уявлення про механізми α -, β -, γ -розпаду, моделі атомних ядер, ядерні реакції та їх класифікація, реакція поділу атомних ядер та її практичне використання, основні положення фізики елементарних частинок.

Оцінювання: поточне: контрольні роботи, усні відповіді, захист лабораторних робіт; форма підсумкового контролю - залік.

Дисципліна: **Хімія**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2

Мета: підвищення загальної освіченості майбутніх молодших спеціалістів, заохочення до вивчення даного предмета; формування засобами навчального предмета ключових компетентностей, необхідних для соціалізації, творчої самореалізації особистості, розуміння природничо-наукової картини світу; вироблення екологічного способу й стилю мислення, поведінки; утвердження гуманістичного світогляду особистості, орієнтованої на вищі національні та загальнолюдські ідеали й цінності.

Завдання: засвоєння системи знань про фундаментальні закони та факти хімії; висвітлення ролі хімії як науки, що забезпечує вирішення глобальних проблем

людства, таких як енергетична, сировинна, продовольча та проблеми створення нових матеріалів; уміння здійснювати пошук, опрацьовувати та систематизувати наукову інформацію, оцінювати її достовірність; уміння самостійно й умотивовано організувати власну пізнавальну діяльність, виконувати лабораторні експерименти, проводити розрахунки за хімічними формулами і рівняннями; орієнтуватися і приймати рішення у проблемних наукових та практичних ситуаціях; розвиток інтелектуальних і творчих здібностей студентів у процесі вивчення предмета «Хімія»; формування розуміння впливу хімії на технічний прогрес людства; пояснення хімічних процесів, що відбуваються в природі, побуті та на виробництві; вироблення навиків екологічно правильної поведінки в довкіллі; екологічне виховання студентів у цілому; розуміння небезпеки хімічних забруднень та їх впливу на організм людини, ризику безпечного поводження з легкозаймистими, токсичними та вибуховими речовинами; використання набутих знань та вмінь у практичному житті та побуті для визначення можливостей перебігу хімічних перетворень у різних умовах і розуміння їх наслідків; виготовлення розчинів необхідної концентрації в побуті та на виробництві.

Зміст дисципліни. Повторення початкових понять про органічні речовини. Теорія будови органічних сполук. Вуглеводні. Оксигеновмісні органічні сполуки. Нітрогеновмісні органічні сполуки. Синтетичні високомолекулярні речовини і полімерні матеріали на їх основі. Багатоманітність та зв'язки між класами органічних речовин. Періодичний закон і періодична система хімічних елементів. Хімічний зв'язок і будова речовини. Хімічні реакції. Неорганічні речовини і їхні властивості. Хімія і прогрес людства.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: Фізична культура.

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2, 3, 4

Мета: послідовне формування фізичного виховання особистості фахівця відповідного рівня освіти.

Завдання : формування розуміння ролі фізичної культури в розвитку особистості і підготовки її до професійної діяльності, мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної культури, установлення на здоровий спосіб життя, фізичне вдосконалення і самовиховання, потреби в регулярних заняттях фізичними вправами і спортом; формування системи знань з фізичної культури та здорового способу життя, необхідних у процесі життєдіяльності, навчання, роботі, сімейному фізичному вихованні; зміцнення здоров'я, сприяння правильному формуванню і всебічному розвитку організму, профілактика захворювань, забезпечення високого рівня фізичного

стану, працездатності на протязі всього періоду навчання; оволодіння системою практичних умінь і навичок занять головними видами і формами раціональної фізкультурної діяльності, забезпечення, зберігання і зміцнення здоров'я, розвиток й удосконалення психофізичних можливостей, якостей і властивостей особистості.

Зміст дисципліни. Теоретична підготовка. 1.Фізична культура і спорт у системі загальнолюдських цінностей, забезпечення здоров'я і фахової дієздатності. 2. Фізична культура і система фізичного виховання у вищих навчальних закладах. 3. Фізична культура і основи здорового способу життя студента. 4.Фізична підготовка в системі фізичного вдосконалення людини. 5.Контроль і самоконтроль у процесі фізичного удосконалення. Методична підготовка. 1.Засоби перевірки і оцінки головних рухових якостей (витривалість, сила, швидкість, спритність, гнучкість)та навичок і умінь(плавання, легка атлетика, ігрові види спорту, туризм, орієнтування тощо). 2.Організація і методика проведення самостійних занять з фізичного виховання в умовах вищого навчального закладу. 3.Методика самоконтролю в процесі занять фізичними вправами. 4.Основи методики побудови визначеної форми занять системами фізичних вправ. 5.Основи методики загартування.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Захист України**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2

Мета: підготовка студентів до надання першої медичної допомоги постраждалим в умовах надзвичайних ситуацій мирного і військового часу при отриманні механічних травм, радіаційних уражень та різноманітних отруєнь і укусів.

Завдання: знати заходи, ліки і засоби першої медичної підготовки при різноманітних ушкодженнях і хворобах; вміти надавати першу допомогу постраждалим від надзвичайних ситуацій; набути первинних навичок у проведенні реанімаційних заходів, прийомів зупинки кровотеч, іммобілізації, накладання пов'язок при пораненнях, оволодінні засобами медичної допомоги при різноманітних отруєннях.

Зміст дисципліни. Основні травми та перша допомога при них.

Основні методи реанімації потерпілих та правила надання першої допомоги. Фізіологічні основи статевих відносин. Профілактика інфекційних захворювань та догляд за хворими.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Інформатика**

Статус: нормативна, загальноосвітній цикл

Семестр: 1, 2

Мета: формування бази теоретичних знань та умінь студентів для освоєння і ефективного використання комп'ютерної техніки та інформаційних технологій, створення підґрунтя для подальшого засвоєння спеціалізованих програмних продуктів.

Завдання: формування в студентів бази знань, умінь і навичок, необхідних для кваліфікованого та ефективного використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-пізнавальній діяльності та повсякденному житті; розвиток в студентів уміння самостійно опановувати та раціонально використовувати програмні засоби різного призначення, цілеспрямовано шукати й систематизувати інформацію, використовувати електронні засоби обміну даними.

Зміст дисципліни. Вступ. Основні поняття інформатики. Програмне забезпечення ПК. Операційна система та сервісне програмне забезпечення. Текстовий процесор. Комп'ютерні публікації та презентації. Служби Internet. Системи обробки табличної інформації. Бази даних. Перспективи розвитку інформаційних технологій.

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Історія української культури (мистецтво)**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 1

Мета: ознайомити студентів з основними історичними етапами української культури та основними складовими культури – мистецтвом, етнографією та матеріальною культурою, науковими знаннями, що дозволяють їм визначити, класифікувати тенденції розвитку української культури, вивчити різні аспекти системного зв'язку всіх складових культури.

Завдання: ознайомити студентів з основами сучасних підходів до історії національної культури, особливостями історичного розвитку української культури, виявити її зв'язок з соціальними, політичними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами, навчити студентів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом.

Зміст дисципліни: Історія української культури, як навчальна дисципліна. Науково-методичні аспекти дисципліни. Культура найдавнішого населення на території України. Особливості культури Київської Русі. Культура Галицько-Волинського князівства. Культурні традиції українського Ренесансу (XIV – I пол. XVII ст.). Особливості української культури II пол. XVII – XVIII ст. Українська культура кін. XVIII – сер. XIX ст. Українське національно-культурне відродження (сер.

XIX-поч. XIX століття). Українське національно-культурне відродження (сер. XIX-поч. XIX століття). Особливості української культури XX століття. Специфіка української соціокультурної ситуації сьогодення.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Основи філософських знань**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 2

Мета: сформувати світоглядну культуру і культуру мислення особистості.

Завдання: ознайомити студентів із головними напрямками і течіями філософії, ключовою філософською проблематикою.

Зміст дисципліни: Предметне поле філософії. Філософська антропологія і аксіологія. Соціальна філософія і філософія історії. Гносеологія і епістемологія. Метафізика. Діалектика. Філософія права.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Українська мова (за професійним спрямуванням)**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 1

Мета: формування комунікативної компетенції студентів; набуття комунікативного досвіду, що сприяє розвитку креативних здібностей студентів та спонукає до самореалізації фахівців, активізує пізнавальні інтереси, реалізує евристичні здібності як визначальні для формування професійної майстерності та конкурентоздатності сучасного фахівця; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у професійній сфері: вплив на співрозмовника за допомогою вмілого використання різноманітних мовних засобів, оволодіння культурою монологу, діалогу та полілогу; сприйняття й відтворення фахових текстів, засвоєння лексики і термінології свого фаху, вибір комунікативно виправданих мовних засобів, послуговування різними типами словників.

Завдання: сформувати правильне розуміння ролі державної мови у професійній діяльності; забезпечити досконале володіння нормами сучасної української літературної мови та дотримання вимог культури усного й писемного мовлення; виробити навички самоконтролю за дотриманням мовних норм у спілкуванні; розвивати творче мислення студентів; виховати повагу до української літературної

мови, до мовних традицій; сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування, коригування та перекладу наукових педагогічних текстів.

Зміст дисципліни: Культура фахового мовлення. Етика ділового спілкування. Лексичний аспект сучасної української літературної мови в професійному спілкуванні. Нормативність і правильність фахового мовлення. Складання професійних документів.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Іноземна мова (за професійним спрямуванням)**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 1

Мета: формування у студентів спеціальності 081 «Право» необхідної комунікативної спроможності у сферах професійного та ситуативного спілкування в усній і письмовій формах.

Завдання: 1) набуття навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, зумовленої професійними потребами;

2) користування усним монологічним та діалогічним мовленням у межах побутової, суспільно-політичної та фахової тематики;

3) переклад з іноземної мови на рідну текстів загально-правового характеру;

4) формування у студентів: знань з правил читання, наголосу, побудови речень; з граматичних правил використання іменників, займенників, прикметників, дієслів, дієслівних конструкцій, прийменників, артиклів тощо;

5) формування словникового запасу, що включає в себе загальну лексику англійської мови;

6) розвиток у студентів вмінь використовувати необхідні форми слів, зворотів, будувати речення, робити монологічні висловлювання, підтримувати бесіду або брати участь в дискусії з визначеної тематики;

7) формування у студентів навичок правильної вимови, навичок письма, читання, аудіювання;

8) вміння розуміти широко вживані вирази, а також вмінням використовувати іноземну мову у професійній діяльності, вмінням спілкуватись у простих і звичайних ситуаціях на професійну тематику, де необхідний простий і прямий обмін інформацією на знайомі теми тощо.

Зміст дисципліни: What is law. • Customs, Rules and Laws. • Legal traditions. Common Law and Continental Law: Two Legal Systems. • Definition of law. Legal education in Ukraine. Legal education in Great Britain: • Legal profession in Ukraine. • Barristers and solicitors in Great Britain. • Legal organizations in Ukraine. Legislative branch: • The Four

Qualities of a True Statesman. • Legislature. • Legislative branch in the UK. • Legislative branch in the USA. Executive branch: • Executive branch in Ukraine. • The UK government. • Types of governments. • President of Ukraine. • President of the USA. Judiciary: • Judiciary. • Justice and courts of Ukraine. • The USA court system. Crimes: Classification of crimes. What Are The Different Levels of Seriousness for Different Crimes? White-collar criminals. Punishment: Types of punishment. Civil and criminal penalties. Purposes of punishment. Capital Punishment: Modern methods of execution. Capital punishment. • Juvenile Delinquency: Juvenile crimes. Street children. Terrorism. Does terrorism work? Targets of terrorism. Terroristic organizations. Civil Law: Notion of Civil Law. Unification of European Civil Law. System of Civil Law of Ukraine. Principle of Civil Law. Civil Code of Ukraine: Property, non-property relations. Legal status of a person. Constitutional Law: The nature of constitutional law. History of Ukrainian Constitution. The main points of Ukrainian Constitution. Criminal Law: Criminal Code of Ukraine. General provisions. Objectives of the Criminal Code of Ukraine. Objectives of Criminal Code of Ukraine.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Економічна теорія (громадянська освіта)**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 1

Мета: формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях

Завдання: вивчення загальних засад економічного життя суспільства; розкритті закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; з'ясуванні механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності; визначенні принципів рис основних соціально-економічних систем та напрямів їх еволюції, ролі економічної теорії в розробленні шляхів планомірної трансформації постсоціалістичної економіки в соціально орієнтовану економічну систему

Зміст дисципліни: Розділ 1. Взаємодія громадян і держави в досягненні суспільного добробуту. Соціальні цілі економіки. Сталий розвиток. Ринкова економіка. Економіка домогосподарства. Підприємництво. Ринок праці. Лобіювання інтересів та корупція. Розділ 2. Україна, Європа, світ. Інтеграція та глобалізація. Міжнародні відносини та міжнародне право. Україна – член європейського та світового співтовариства

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Історія України**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 4

Мета: сприяти розвитку особистості, яка володіє **ключовими** (спілкуватися державною мовою, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, здоров'язбережувальна та інші) і **предметними компетентностями**, тобто здатна використовувати знання, уміння, досвід на практиці, усвідомлює власну національну ідентичність, має патріотичний світогляд, займає активну громадянську позицію, розуміє виклики глобалізованого світу і здатна реагувати на динаміку суспільних завдань через засвоєння й осмислення причин і закономірностей історичних явищ і процесів, що стосуються національних інтересів України ХХ–ХХІ ст. та місця України і українців у світовій історії.

Завдання: – поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей і вмінь, необхідних для розуміння сучасних викликів, які стоять перед Україною у сучасному світі у контексті військової агресії росії проти України;

– набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі ХХ–ХХІ ст. з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів української держави в контексті світового історичного процесу;

– розвиток історичного, критичного і творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу й проблеми, що стоять перед Україною і світом, формувати висловлення й обстоювати власний погляд на інформацію про історичні події та події сучасності;

– розуміння національних українських інтересів, необхідності захисту суверенітету України, територіальної цілісності в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;

– ознайомлення з культурними надбаннями, зокрема з цінностями та історико-культурними традиціями українського та інших народів;

– формування національної політичної й правової культури, громадянської самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні з національними та загальнолюдськими цінностями.

Зміст дисципліни:

Вступ. Переддень Першої світової війни. Перша світова війна: результати та уроки. Соціальні й національні революції в Європі. Українська революція. Облаштування повоєнного світу: між демократією й авторитаризмом. Тоталітарні режими як виклик людству. Україна і світ напередодні Другої світової війни. Початок війни. Друга світова війна: перебіг, результати, уроки. Уроки Другої світової війни. Повоєнне врегулювання світу. Український вимір. Світ у пошуках нових моделей розвитку. Україна в період «відлиги». Формування постіндустріального суспільства. Революційні зміни в Європі. Проголошення незалежності України. Україна в сучасному світі.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Соціологія**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 4

Мета: ознайомити студентів з головними підходами, концепціями та методологічними постулатами соціологічного трактування суспільства, вихідними засадами соціологічного розуміння явищ соціальної реальності, основами методології та методики прикладного соціологічного дослідження.

Завдання: сформувати у студентів цілісне уявлення про специфіку соціологічного знання; окреслити розуміння суспільства як цілісної системи, розкрити розуміння соціальної структури та природи соціальної нерівності; розвинути у студентів вміння теоретично осмислювати й аналізувати соціальні явища та процеси, які відбуваються у світовому співтоваристві і сучасному українському суспільстві; виробити у майбутніх спеціалістів навички організації і проведення конкретно-соціологічних досліджень та використання їх результатів у практичній діяльності.

Зміст дисципліни: Соціологія як наука про суспільство. Основні етапи і тенденції розвитку соціологічної думки. Суспільство як соціальна система. Особистість в системі соціальних зв'язків. Соціологія сім'ї. Соціологія культури і освіти. Соціологія релігії. Програмування та організація соціологічного дослідження. Аналіз, інтерпретація, презентація результатів соціологічного дослідження.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Безпека життєдіяльності**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 2

Мета: ґрунтовна теоретична психологічна і практична підготовка студентів, що включає вивчення можливих небезпек, закономірностей їх проявлення, способів попередження та захисту від них.

Завдання: опанування студентами знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятного ризику.

Зміст дисципліни: Природні небезпеки та характер їх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та особливості. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови ймовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративних територіальних одиниць (АТО) у НС. Управління силами та засобами об'єктів господарювання (ОГ) під час НС.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Латинська мова**

Статус: обов'язкова, цикл загальної підготовки

Семестр: 2

Мета: формування у студентів уявлення про основні етапи розвитку латини, шляхи формування сучасної юридичної термінології, підготовка до читання юридичних текстів і розуміння міжнародної наукової та правової термінології. Досягнення мети передбачає ознайомлення з латиномовними юридичними джерелами, внеском римських юристів у процес становлення й кодифікації римського права, сентенціями римських філософів, правників, літераторів юридичної тематики.

Завдання: з'ясування ролі та місця латинської мови у формуванні римського права; засвоєння правил фонетики і графіки; вивчення нормативної граматики, лексичного мінімуму як етимологічної основи сучасних правничих термінів; формування комунікативної компетентності здобувачів освіти; використання теоретичних знань для перекладу джерел з історії римського права.

Зміст дисципліни: Огляд історії латинської мови: виникнення, періодизація розвитку, особливості використання. Роль латинської мови у формуванні правничої термінології. Латинський алфавіт. Історія латинського письма. Система вокалізму та консонантизму. Вимова буквосполучень. Наголос. Дієслово як частина мови: категорії, словникова форма дієслова. Дієвідміни. Теперішній час. Наказовий спосіб. Іменник: категорії, словникова форма. Перша відміна іменників. Друга відміна іменників. Прийменники. Прикметник як частина мови. Прикметники першої групи. Займенникові прикметники. Сполучники. Розряди займенників: особові, присвійні, вказівні, питальні, означальні, заперечні, зворотний. Теперішній час дійсного способу пасивного стану. Синтаксис пасивної конструкції. Часи системи інфекта. Третя відміна іменників. Сигматичний і асигматичний номінатив. Типи відмінювання. Прикметники другої групи. Дієприкметник теперішнього часу активного стану. Студентський гімн Gaudeamus. Ступені порівняння прикметників. Прислівник. Четверта відміна іменників. П'ята відміна іменників. Розряди числівників. Римський календар. Латиномовні джерела римського права. Юридична фразеологія і термінологія.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: Теорія держави і права (громадянська освіта, основи правознавства)

Статус: обов'язкова, цикл професійної підготовки

Семестр: 2, 3

Мета: оволодіти системою сучасних знань про основні закономірності виникнення, розвитку і функціонування держави і права.

Завдання: - ознайомитися, зрозуміти, засвоїти і вивчити систему основних понять і категорій, які мають фундаментальне значення для всієї юриспруденції;

- ознайомитися із практикою застосування цих понять і категорій у процесі правотворчої, законотворчої і правореалізаційної діяльності;

- підготуватися студентам до вивчення галузевих фундаментальних юридичних наук, до аналізу і узагальнення державно-правових явищ;

- навчити студентів теоретичному і правовому мисленню у процесі навчального процесу, умінню творчо аналізувати і узагальнювати практику, творчо вирішувати юридичні казуси, правильно застосовувати норми права і приймати рішення по конкретним справам, правильно користуватися першоджерелами і спеціальною літературою, орієнтуватися у системі права і законодавства України тощо.

Зміст дисципліни. Поняття, предмет, методи і теорії держави і права. Походження держави. Поняття, ознаки і соціальна сутність держави. Історична

типологія держави. Форма держави. Функції держави. Механізм і апарат держави. Держава в політичній системі суспільства. Держава і особа. Правовий статус особи. Поняття і характеристика основних прав і свобод людини і громадянина. Держава і громадянське суспільство. Правова держава. Загальнотеоретична характеристика української держави. Поняття, суть, виникнення права. Співвідношення з ін. явищами. Функції і принципи права. Правосвідомість і правова культура. Правова система. Форми права. Правотворчість. Законодавча техніка. Нормативно-правові акти. Дія нормативно-правових актів в часі, просторі і по колу осіб. Система права. Норма права. Система законодавства. Тлумачення правових норм. Правомірна поведінка. Застосування правових норм. Правові відносини. Законність і правопорядок. Правопорушення і юридична відповідальність. Механізм правового регулювання.

Тривалість: 9 кредитів ЄКТС (270 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: Історія держави і права України

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 5

Мета: знайомлення студентів з проблемами розвитку і еволюції держави і права на території України, вивчення та узагальнення досвіду минулого, пізнання і використання закономірностей суспільного розвитку.

Завдання: ознайомлення з ранньою історією України: Дисципліна спрямована на вивчення періодів давньоруської та київської державності, щоб студенти отримали уявлення про етапи становлення української державності; вивчення періодів зовнішнього владарювання; аналіз національного відродження та формування сучасної держави; розкриття основних правових актів, які визначали правову основу української держави на різних етапах історії; вивчення ролі правових інститутів у формуванні українського суспільства; розвиток культурно-історичного підґрунтя студентів, розуміння ними значення історичних традицій у формуванні правової свідомості.

Зміст дисципліни: I. Держава і право України у феодальний період. Предмет і завдання курсу. Періодизація курсу, його значення на сучасному етапі розбудови України. Становлення і розвиток держави і права Київської Русі. Суспільно-політичний лад і право Галицько-Волинського князівства. Суспільно-політичний лад і право на українських землях у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Суспільно-політичний лад і право Козацько-гетьманської держави (сер. XVII - кін. XVIII ст.). II. Держава і право України в Новий період. Суспільно-політичний лад і право західноукраїнських земель у складі Австрії та Австро-Угорщини. Суспільно-політичний лад і право України у другій половині XIX ст. III.

Держава і право України в Новітній період. Суспільно-політичний лад і право у період Відродження Української держави (1917-1920РР.) Суспільно-політичний лад і право Західноукраїнської народної республіки (1918-1923 РР.) Утворення СРСР та зміни у суспільно-політичному житті України Входження Західної України та Північної Буковини до складу України (1939-1940 РР.) Зміни у державному апараті та праві України в роки Другої Світової війни (1941-1945 РР.) Розпад СРСР та відродження Української, суверенної, незалежної, соборної держави.

Тривалість: 5 кредитів ЄКТС (150 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Конституційне право України**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 5

Мета: формування у студентів глибоких і системних знань з Конституційного права України, умінь узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні поняття з конкретними явищами; навчити правильно розуміти конституційні норми. В результаті вивчення дисципліни студенти повинні мати чіткі знання щодо конституційного законодавства, основних принципів Конституційного права України, особливостей конституційних норм і конституційної відповідальності, основ конституційного ладу, а також повинні розбиратися в основних конституційних процесах, вміти тлумачити чинне конституційне законодавство.

Завдання: ознайомити студентів з основами конституційного права України, навчити їх самостійно користуватись конституційно-правовими актами, розуміти роль і значення конституційних термінів та інститутів, вміло застосовувати норми даної галузі на власній практиці.

Зміст: Конституційне право України – провідна галузь національного права. Конституційне право як наука і навчальна дисципліна. Джерела конституційного права України. Конституційно-правові відносини. Конституція – Основний Закон держави. Загальні засади конституційного ладу України. Загальні засади конституційного статусу людини і громадянина. Громадянство України, правовий статус іноземців, біженців, осіб без громадянства. Основні права, свободи і обов'язки людини і громадянина. Конституційно-правове регулювання безпосередньої демократії в Україні. Теоретичні основи організації та здійснення державної влади. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Правовий статус народного депутата України. Конституційно-правовий статус Президента України. Система виконавчої влади в Україні. Конституційно-правові основи судової влади в Україні. Адміністративно-територіальний устрій України. Конституційно-правові основи

місцевого самоврядування в Україні. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим. Основи національної безпеки України.

Тривалість: 5 кредитів ЄКТС (150 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Адміністративне право**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 6

Мета: конкретизація уявлень про поняття та місце адміністративного права у системі права України, розвиток законодавства в галузі державного управління; виявлення об'єктивних факторів, що справляють вплив на розвиток системи органів державного управління, форм і методів їх діяльності. Адміністративне право України передбачає вивчення значного комплексу теоретичних положень та правових інститутів, великого масиву нормативно-правових актів, що містять адміністративно-правові норми і визначають правовий статус різних суб'єктів управлінських відносин, а також широкого діапазону суспільних відносин управлінського характеру з урахуванням їх різнобічного адміністративно-правового регулювання.

Завдання: - ознайомлення з правовими основами у сфері державного управління, з роллю і місцем адміністративного права в цій сфері;

- допомога у засвоєнні поняття суб'єктів адміністративного права України, адміністративної відповідальності й адміністративного процесу, законності й дисципліни в державному управлінні;

- вивчення питань організаційно-правового регулювання у різних сферах управлінських відносин, з ухилом на вивчення основ державного управління у адміністративно-політичній сфері (державне управління внутрішніми справами, прокурорський нагляд; статус і повноваження Служби безпеки України, організація управління юстицією та ін.);

- глибоке вивчення і аналіз діючого законодавства, опанування навиків застосування адміністративно-правових норм, які визначають завдання і регламентують статус, компетенцію і структуру органів державного управління.

Зміст: Адміністративне право як галузь права. Принципи адміністративного права. Джерела адміністративного права. Суб'єкти адміністративного права. Публічна служба її адміністративно-правове регулювання. Форми та методи публічної адміністрації. Адміністративне правопорушення та відповідальність. Управління як об'єкт адміністративно правового регулювання. Провадження у справах про адміністративне правопорушення. Забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні. Контроль і нагляд в державному управлінні. Види контролю. Захист

приватної особи в сфері публічного адміністрування. Інструменти публічного адміністрування: нормативний акт та адміністративний акт. Адміністративні договори. План та фактична дія як інструмент публічного адміністрування. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні. Адміністративна процедура. Діяльність з надання адміністративних послуг. Державне управління в сфері економіки. Державне управління у сфері національної безпеки. Організація управління юстицією. Державне управління у сфері охорони здоров'я.

Тривалість: 5 кредитів ЄКТС (150 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Цивільне та сімейне право**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 5, 6

Мета: формування у студентів цивільно-правового та сімейно-правового світогляду, цивільно-правового та сімейно-правового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо регулювання цивільно-правових та сімейно-правових відносин.

Завдання: набуття студентами знань та розуміння змісту норм цивільного та сімейного права України, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації цивільної та сімейної правосуб'єктності учасників цивільних правовідносин, правильного застосування норм цивільного та сімейного законодавства.

Зміст: Вступ до цивільного права. Цивільне право як приватне право. Цивільне право як правова галузь. Цивільне право як наука і навчальна дисципліна. Джерела цивільного права. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Публічно-правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Правочини. Представництво. Здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Строки в цивільному праві. Цивільно-правова відповідальність. Загальні положення про право власності і речові права. Особливості правовідносин в сфері права власності на окремі види майна. Право спільної власності. Обмежені речові права. Захист права власності та інших речових прав. Загальні положення про виключні права. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Виключні права на засоби індивідуалізації товарів і їхніх виробників. Поняття, види та захист особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття особи. Спадкування власності фізичних осіб.

Спадкування за заповітом та за законом. Загальні положення сімейного права. Шлюб. Права та обов'язки подружжя. Права та обов'язки батьків і дітей

Тривалість: 9 кредитів ЄКТС (270 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Цивільний процес**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: допомога студентам-правознавцям зрозуміти сутність цієї галузі права, природу процесуальних правовідносин, процесуальний порядок здійснення цивільного судочинства та систематизувати загальнотеоретичні правові знання та положення нормативно-правових актів.

Завдання: ознайомлення з системою цивільно-процесуального законодавства; формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення; підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців.

Зміст: Предмет і система цивільного процесуального права. Принципи цивільного процесуального права. Цивільні процесуальні відносини. Сторони в цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі. Участь у цивільному процесі прокурора, органів державної влади, органів місцевого самоврядування та осіб, яким за законом надано право захищати права і свободи інших осіб. Представництво в цивільному процесі. Процесуальні строки. Судові витрати. Відповідальність в цивільному процесуальному праві. Цивільна юрисдикція. Судові докази. Позов у цивільному судочинстві. Відкриття провадження у справі. Підготовче провадження. Судовий розгляд. Судове рішення. Заочний розгляд справи. Наказне провадження. Окреме провадження. Апеляційне провадження. Касаційне провадження.

Тривалість: 6 кредитів ЄКТС (180 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Трудове право**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 6

Мета: вивчення основних принципів та інститутів трудового права України, особливостей правового регулювання трудових правовідносин, вироблення навичок роботи студентів з нормативним матеріалом, вирішення практичних завдань на базі трудового законодавства.

Завдання: ознайомлення студентів із загальнотеоретичними правовими поняттями та категоріями, які стосуються трудового права та системою чинного законодавства, яке регулює правовідносини в сфері праці; вивчення порядку укладення та правового регулювання трудових та колективних договорів(угод); формування вміння застосовувати набуті знання на практиці.

Зміст: Трудове право як галузь права. Джерела трудового права. Поняття і система правовідносин в сфері трудового права. Суб'єкти трудового права. Правове регулювання зайнятості та працевлаштування. Трудовий договір. Робочий час. Час відпочинку. Оплата праці. Дисципліна праці. Дисциплінарна відповідальність. Матеріальна відповідальність сторін трудових правовідносин. Охорона праці. Нагляд і контроль за додержанням законодавства про працю. Індивідуальні трудові спори. Соціальний діалог в сфері праці. Колективні договори та угоди. Колективні трудові спори.

Тривалість: 5 кредитів ЄКТС (150 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Кримінальне право. Загальна частина**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 5, 6

Мета: набуття студентами необхідних юридичних знань про кримінальне законодавство України, відповідні теоретичні положення, які утвердилися судовою практикою.

Завдання: ознайомлення з системою кримінального законодавства; формування навичок практичного опрацювання правових норм, дослідження динаміки їх зміни та оновлення; підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців.

Зміст: Поняття, джерела, предмет, завдання, система та принципи кримінального права. Кримінальний закон. Поняття і ознаки злочину. Кримінальна відповідальність та склад злочину. Об'єкт злочину. Об'єктивна сторона злочину. Суб'єкт злочину. Суб'єктивна сторона злочину. Контрольна робота. Стадії вчинення злочину. Співучасть у злочині. Множинність злочинів. Обставини, що виключають злочинність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності. Покарання. Призначення покарання. Звільнення від покарання та його відбування. Судимість. Примусові заходи медичного характеру. Примусове лікування. Спеціальна конфіскація. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

Тривалість: 9 кредитів ЄКТС (270 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Кримінальний процес**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: вивчення теорії і практики кримінального провадження, адаптації існуючих в Україні стандартів і процедур кримінального судочинства до європейських норм і практик та розкриття змісту основних положень теорії кримінальної юстиції, відповідного правового регулювання і практики, пов'язаної з таким регулюванням.

Завдання: формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері кримінального судочинства, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навиків правозастосування, складення процесуальних документів, ознайомлення студентів з теоретичними положеннями та практикою застосування судами законодавства та інших джерел кримінального процесуального права України, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості для забезпечення прав, свобод та інтересів суб'єктів правовідносин у сфері кримінального судочинства.

Зміст: Поняття, завдання, значення кримінального процесу. Кримінальне процесуальне право та кримінальне процесуальне законодавство. Засади кримінального провадження. Суб'єкти кримінального провадження. Доказування в кримінальному провадженні. Кримінальні процесуальні джерела доказів. Фіксування кримінального провадження. Процесуальні рішення. Повідомлення. Процесуальні строки і витрати. Відшкодування шкоди у кримінальному процесі. Заходи забезпечення кримінального провадження. Запобіжні заходи. Досудове розслідування. Слідчі дії. Повідомлення про підозру. Зупинення та закінчення досудового слідства. Оскарження рішень, дій чи бездіяльності під час досудового розслідування. Підсудність та підготовче судове провадження. Судовий розгляд. Провадження з перегляду судових рішень. Виконання судових рішень. Особливі порядки кримінального провадження. Міжнародне співробітництво під час кримінального провадження.

Тривалість: 6 кредитів ЄКТС (180 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 5

Мета: вивчення кола особливих правових відносин, що мають свій предмет і метод; дослідження місцевого самоврядування як організації публічної влади та її

взаємовідносин з людиною в аспекті забезпечення прав, свобод, потреб людини і громадянина; формування у студентів муніципально-правового світогляду, муніципально-правового мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо забезпечення та захисту прав і свобод людини в системі місцевого самоврядування.

Завдання: надання допомоги майбутнім юристам у розумінні місцевого самоврядування як природного права місцевих жителів на самостійне вирішення питань локального значення, особливого виду публічної влади та специфічного інституту конституційного ладу України, у сприянні вихованню поваги до найважливіших муніципально-правових інститутів, зокрема територіальних громад як первинних суб'єктів місцевого самоврядування, місцевих виборів, службу в органах місцевого самоврядування, а також створення передумов для формування муніципальної культури майбутніх фахівців – правників; вивчення умов та засобів, які забезпечують самостійність територіальних громад, їх органів та посадових осіб у вирішенні питань місцевого значення, а також відповідальності в системі місцевого самоврядування.

Зміст: Загальна характеристика місцевого самоврядування. Територіальна громада — первинний суб'єкт місцевого самоврядування. Організація роботи представницьких органів і посадових осіб місцевого самоврядування. Організація роботи депутатів Верховної ради Автономної Республіки Крим і місцевих рад. Організація роботи виконавчих органів місцевих рад. Правовий статус і організація роботи сільських, селищних, міських голів та голів районної, обласної, районної в місті ради. Бюджетно-фінансові повноваження органів місцевого самоврядування в Україні. Відносини органів влади Автономної Республіки Крим і органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян, судовими, правоохоронними органами та органами юстиції.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Господарське право**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: конкретизація уявлень про цивільні правовідносини, про поняття та місце цивільного права в системі права України; у систематизації знань у сфері цивільного права. Дана дисципліна покликана: розкрити особливості виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин, зробити наголос на окремих недоліках правового регулювання окремих інститутів цивільного права.

Завдання: ознайомлення з основними положеннями чинного цивільного законодавства України, формування у студентів уміння користуватися відповідними нормативними актами, розкриття змісту основних категорій та інститутів, вироблення уміння вирішувати конкретні практичні питання, пов'язані із застосуванням норм цивільного права.

Зміст: Вступ до цивільного права. Цивільне право як приватне право. Цивільне право як правова галузь. Цивільне право як наука і навчальна дисципліна. Джерела цивільного права. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин. Фізичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Юридичні особи як суб'єкти цивільних правовідносин. Публічно-правові утворення як суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Правочини. Представництво. Здійснення цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Строки в цивільному праві. Цивільно-правова відповідальність. Загальні положення про право власності і речові права. Особливості правовідносин в сфері права власності на окремі види майна. Право спільної власності. Обмежені речові права. Захист права власності та інших речових прав. Загальні положення про виключні права. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Виключні права на засоби індивідуалізації товарів і їхніх виробників. Поняття, види та захист особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування особи. Особисті немайнові права, що забезпечують соціальне буття особи.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Аграрне право**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: формування знань про особливості правового регулювання земельних, трудових, майнових, організаційних, соціальних та інших відносин, що виникають у сфері сільськогосподарського виробництва, вироблення навиків правильного застосування нормативно-правових актів аграрного законодавства.

Завдання: вивчення основних нормативно-правових актів, що застосовуються для регулювання аграрних відносин, застосування навичок та знань, набутих при вивченні теоретичного матеріалу, до конкретних життєвих ситуацій.

Зміст: Предмет і система аграрного права України. Джерела аграрного права. Суб'єкти аграрного права. Правове становище колективних сільськогосподарських підприємств. Правовий статус сільськогосподарських кооперативів. Правове становище фермерського господарства. Правове регулювання ведення особистих

селянських господарств. Правове регулювання використання земель у сільському господарстві. Правовий режим майна сільськогосподарських підприємств. Правове регулювання внутрішньогосподарського управління в сільськогосподарських підприємствах. Правове регулювання трудових відносин у сільськогосподарських підприємствах.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Право інтелектуальної власності**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: формування у студентів знань та навиків у сфері дотримання і захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності, їх створення і набуття правової охорони, комерціалізації а також вміння свідомо використовувати об'єкти інтелектуальної власності для підвищення рівня конкурентоспроможності підприємств та їх продукції і на цій основі – підвищення економічної ефективності функціонування

Завдання: 1) вивчення суті і правового поля функціонування інтелектуальної власності, специфіки окремих груп її об'єктів і основ набуття ними правової охорони; 2) навчання принципам управління інтелектуальною власністю, основам мотивації до створення об'єктів інтелектуальної власності, шляхам та способам їх комерціалізації; 3) вивчення суті промислової власності та авторського права і суміжних прав, права інтелектуальної власності на нетрадиційні її об'єкти, економічного змісту правової охорони інтелектуальної власності на її об'єкти та її економічного ефекту; 4) навчання механізму захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності у випадку порушення їх дотримання.

Зміст: Загальні положення права інтелектуальної власності. Загальна характеристика авторського права в Україні. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Зміст авторського права. Суміжні права та їх загальна характеристика. Загальна характеристика права промислової власності. Нетрадиційні об'єкти права інтелектуальної власності. Правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Договірне регулювання відносин у сфері права інтелектуальної власності. Захист права інтелектуальної власності.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Конституційне право зарубіжних країн**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: розширення у студентів правового кругозору, набуття знань, навичок та умінь оцінки правових явищ, необхідних для майбутньої професійної діяльності із використанням зарубіжного досвіду успішного державотворення

Завдання: формування у студентів глибоких і системних знань з Конституційного права зарубіжних країн, умінь узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні поняття з конкретними явищами; навчити правильно розуміти конституційні норми.

Зміст: Вступ до навчальної дисципліни. Джерела конституційного права зарубіжних держав. Конституції зарубіжних держав. Конституційний контроль. Конституційно-правові статуси людини і громадянина у зарубіжних державах. Конституційні засади економічних і соціальних відносин у зарубіжних державах. Політичні інститути. Вибори, референдуми, інші форми прямого народовладдя. Конституційно-правове регулювання форми держави. Територіальна автономія. Парламент у зарубіжних державах. Глава держави і уряд у зарубіжних державах. Судова влада у зарубіжних державах. Конституційні основи місцевого самоврядування у зарубіжних державах. Конституційно-правова модель парламентської монархії (на прикладі Великобританії). Конституційно-правова модель парламентської республіки (на прикладі ФРН). Конституційно-правова модель президентської республіки (на прикладі США). Конституційно-правова модель змішаної республіки (на прикладі Франції та Польщі).

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Цивільне право. Особлива частина**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: формування у студентів теоретичного розуміння суті зобов'язальних правовідносин, що ґрунтуються на юридичній рівності, майновій самостійності і вільному волевиявленні їх учасників та вивчення практичного застосування цивільного законодавства в Україні.

Завдання: формування у студентів теоретичного розуміння понятійного апарату курсу, змісту основних інститутів зобов'язального права, освоєння діючого законодавства, що регулює майнові відносини, ґрунтовані на майновій самостійності та юридичній рівності сторін, а також можливості застосовувати навички та знання, набуті при вивченні теоретичного матеріалу, до конкретних життєвих ситуацій,

тлумачити законодавство та узагальнювати практику реалізації окремих норм зобов'язального права.

Зміст: Загальні положення про зобов'язання. Виконання та припинення зобов'язань. Способи забезпечення виконання зобов'язань. Цивільно-правовий договір. Зобов'язання з договору купівлі-продажу. Зобов'язання із договору дарування, ренти та довічного утримання. Зобов'язання з договору майнового найму (оренди), лізингу та позички. Зобов'язання з договору підряду. Зобов'язання з договорів у сфері створення і використання досягнень науки і техніки. Зобов'язання із договору оплатного надання послуг. Транспортні зобов'язання та експедиційні зобов'язання. Зобов'язання з договору зберігання. Зобов'язання з надання посередницьких послуг. Зобов'язання зі страхування. Зобов'язання з договорів позики, кредиту і фінансування під уступку грошової вимоги. Зобов'язання з договорів банківського рахунка і банківського вкладу. Розрахункові зобов'язання. Зобов'язання з договору простого товариства та з установчого договору. Зобов'язання з односторонніх угод і з дій у чому інтересі. Зобов'язання, що виникають унаслідок заподіяння шкоди. Зобов'язання, що виникають унаслідок безпідставного збагачення.

Тривалість: 6 кредитів ЄКТС (180 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Кримінальне право. Особлива частина**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: набуття студентами необхідних юридичних знань про кримінальне законодавство України, відповідні теоретичні положення, які утворилися судовою практикою.

Завдання: - ознайомлення з системою законодавства; - формування навичок практичного опрацювання правових норм, дослідження динаміки їх зміни та оновлення; - підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців.

Зміст: Поняття, система і значення Особливої частини кримінального права України. Кваліфікація злочинів. Злочини проти основ національної безпеки України. Злочини проти життя та здоров'я особи. Злочини проти волі, честі та гідності особи. Злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості особи. Злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина. Злочини проти власності. Злочини у сфері господарської діяльності. Злочини проти довкілля. Злочини проти громадської безпеки. Злочини проти безпеки виробництва. Злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Злочини проти громадського порядку

та моральності. Злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення. Злочини у сфері охорони державної таємниці, недоторканості державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації. Злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян та злочини проти журналістів. Злочини у сфері використання комп'ютерів, систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку. Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Злочини проти правосуддя. Злочини проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини). Злочини проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Тривалість: 6 кредитів ЄКТС (180 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: Історія держави і права зарубіжних країн

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 3

Мета: ознайомити студентів із еволюцією політичних та правових систем у різних країнах світу, розкритті основних етапів становлення та розвитку законодавства та організації влади

Завдання: 1.Розуміння історії політичних і правових інститутів: Студенти повинні вивчити ключові історичні періоди та події, що вплинули на формування державних та правових структур у різних країнах.

2.Вивчення розвитку законодавства: Основна увага має бути приділена вивченню законодавчих актів та їх змін в різних історичних етапах. Студенти повинні аналізувати, які фактори впливали на формування законів.

3.Аналіз систем влади та управління: Студентам слід вивчати організацію влади в різних країнах, включаючи політичні системи, структури уряду, та механізми прийняття рішень.

4.Вивчення впливу культурних та історичних особливостей на правову систему: Дисципліна повинна допомогти студентам зрозуміти, як культурні та історичні фактори впливали на формування правових норм та цінностей у країнах.

5.Розвиток навичок критичного мислення: Студенти повинні навчитися аналізувати історичні та правові події, виражати власні думки, та аргументовано висловлювати свої погляди на розвиток держави і права.

Збагачення знань про глобальні взаємодії: Студентам слід розуміти взаємозв'язки та вплив зовнішніх чинників на розвиток держав і правових систем.

Зміст: Виникнення держави і права(рабовласницький період). Держава і право країн Стародавнього Сходу. Стародавній Вавилон. Стародавній Єгипет. Стародавня Індія. Стародавній Китай. Держава і право країн античного світу. Стародавня Греція. Афіни. Спарта. Стародавній Рим. Держава і право Франків. Держава і право Франції. Держава і право Англії. Держава і право Німеччини. Пруссія. Австрія. Римо - католицька церква. Міста і міські республіки.. Держава і право Візантії. Держава і право Польщі. Держава і право Росії (XIII - середина VI ст.) Станово-представницька монархія в Росії (XVI - XVII ст.) Буржуазна держава і право XVII-XVIII ст. - 1918 р.). Англія Франція Німеччина Австрія і Австро-Угорщина Сполучені Штати Америки. Історія держави і права Новітнього часу (1918-2000 рр.). Сполучені Штати Америки. Великобританія. Франція. Федеративна Республіка Німеччина. СРСР, Росія (1918-2000).

Тривалість: 5 кредитів ЄКТС (150 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Логіка юриста**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 1

Мета: розкриття змісту основних положень теорії міркувань та застосування цієї теорії в юридичній практиці.

Завдання: формування у студентів правового світогляду та мислення, оволодіння студентами сучасними знаннями з метою формування і розвитку їх професійної компетенції у сфері правознавства, отримання необхідного обсягу теоретичних правових знань, набуття практичних навичок правозастосування, аналізу юридичних документів, ознайомлення студентів із засобами аналізу юридичних міркувань та аргументацій.

Зміст дисципліни: Предмет і метод логіки. Теорія суджень. Теорія понять. Теорія дефініції і систематизації. Традиційна силогістика. Виводи логіки висловлювань. Імовірність, індукція і гіпотеза. Аргументація і критика.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Організація судових та правоохоронних органів**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 1

Мета: виробити в студентів-першокурсників загальне розуміння сутності судової та правоохоронної діяльності, допомогти їм ґрунтовніше засвоїти галузеві юридичні дисципліни при вивченні діяльності судових та правоохоронних органів щодо застосування права, забезпечення законності і правопорядку в Україні.

Завдання: ознайомити студентів з необхідними джерелами права; сприяти глибокому засвоєнню нормативних актів, прищепити вміння працювати з ними; ознайомити з принципами організації судової системи в Україні та організації правоохоронних органів; дати чітке уявлення про сутність судової влади та про сутність правоохоронної діяльності.

Зміст: «Судові і правоохоронні органи України» як навчальна дисципліна, предмет та система. Судова влада, правосуддя та їх демократичні засади. Правовий статус суддів України. Суди загальної юрисдикції. Конституційний Суд України. Верховний Суд України. Прокуратура України. Адвокатура в Україні. Нотаріат в Україні. Органи внутрішніх справ України. Вища Рада Юстиції та органи суддівського самоврядування. Організаційне забезпечення діяльності суддів та органи юстиції. Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Діловодство**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 4

Мета: формування у студентів необхідних теоретичних і практичних знань про діловодство як діяльність з питань документування та організації роботи з документами в процесі управлінської діяльності; набуття практичних навичок з використання державних стандартів, інших нормативних і методичних документів для документаційного забезпечення управління; складання та оформлення усіх видів документів, які входять до складу уніфікованої системи організаційно-розпорядчих документів.

Завдання: Набуття студентами таких знань та навичок: історія становлення та розвитку діловодства; комплекс документів, що використовуються для оформлення управлінських рішень; опанування прийомів раціональної роботи з документами; організації чіткого контролю за проходженням та виконанням документів; складання та опрацювання документів; технології, пов'язані з організацією документообігу, порядком підготовки та передачі справ на архівне зберігання.

Зміст: Діловодство як наука й складова управлінської діяльності. Служба діловодства. Організаційно-правові документи служби діловодства. Документ як носій

інформації. Складання та оформлення документів. Реквізити документа та правила їх оформлення. Автоматизовані системи управління діловодством. Конфіденційне діловодство. Діловодство за зверненнями громадян. Основні поняття, що стосуються документообороту на підприємстві. Реєстрація документів. Порядок погодження і засвідчення документів. Оформлення копій документів, додатків до документів. Розмноження документів. Датування, індексація, адресування. Складання номенклатури та формування справ. Підготовка справ до зберігання та використання. Організація контролю за виконанням документів. Положення про службу діловодства. Посадові інструкції працівників служби діловодства. Організаційно-розпорядчі документи.

Тривалість: 4 кредити ЄКТС (120 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Основи римського приватного права**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 3

Мета: формування у студентів цілісної системи знань про загальнотеоретичні засади римської та сучасної цивілістики, засвоєння таких фундаментальних понять та категорій як справедливість, добросовісність, основ правового регулювання речових, зобов'язальних відносин в Стародавньому Римі, інших категорій та інститутів, які на сьогодні в більшості своїй реципійовані в цивільному праві України.

Завдання: вивчення поняття, предмета та основних принципів римського приватного права; аналіз основних джерел римського приватного права, статусних, сімейних, речових, зобов'язальних відносин, що склалися у римському суспільстві, формування у студентів правового світогляду та мислення, закріплення необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності.

Зміст: Поняття римського права та його значення в історії розвитку юриспруденції. Система римського приватного права. Джерела римського приватного права. Правове становище особи в Римській державі. Шлюбно-сімейні правовідносини в римському приватному праві. Здійснення та захист прав. Вчення про позов. Позовна давність. Речове право Риму та його правова характеристика. Загальна характеристика прав на чужі речі у Стародавньому Римі. Загальні положення зобов'язального права. Загальне вчення про договори. Правова характеристика окремих видів договорів. Загальні положення про позадоговірні зобов'язання. Квazіконтракти. Зобов'язання, що виникають із правопорушень (делікти). Квazіделікти. Спадкове право в Римській державі.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Право соціального забезпечення**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: засвоєння студентами значення норм, які регулюють різні види соціального забезпечення, їх характер; показати зростаючу роль права соціального забезпечення на сучасному етапі розвитку країни в світлі гарантованого Конституцією України права громадян на соціальний захист, а також права на оскарження до суду неправомірних дій службових осіб; ознайомлення з порядком розгляду і вирішення державними органами питань призначення громадянам пенсій і соціальних допомог, надання соціальних послуг.

Завдання: ознайомлення студентів з необхідними джерелами права; сприяти глибокому засвоєнню нормативних актів, прищепити вміння працювати з ними; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці.

Зміст: Поняття, предмет, метод і система права соціального забезпечення. Державні соціальні стандарти та соціальні гарантії. Правовідносини за правом соціального забезпечення. Соціальні ризики. Організаційно-правові форми соціального забезпечення в Україні. Страхові пенсії за законодавством України. Правове регулювання державних пенсій. Система страхових допомог в Україні. Державні соціальні допомоги. Соціальні пільги як вид соціального забезпечення.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Нотаріат в Україні**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета формування системи знань про поняття, предмет та методи нотаріату України, огляд джерел та її основних інститутів, набуття студентами ґрунтовних знань щодо цілей, завдань, порядку організації та діяльності нотаріату України; отримання знань щодо здійснення нотаріальної діяльності в Україні, організації нотаріату, порядку надання різних видів правової допомоги, професійних прав нотаріуса, що сприятиме кращому розумінню ролі і місця нотаріату в суспільстві та забезпечить належну фахову підготовку спеціаліста-правознавця.

Завдання: навчити студентів ефективно використовувати знання положень нотаріату України у своїй професійній діяльності; дослідити основні джерела нотаріату

із врахуванням впливу історичних, соціально-економічних та політичних чинників на їх зміст та структуру; ознайомитися з принципами побудови системи нотаріату, а також з його функціонуванням як в Україні, так і в різних країнах сучасності; охарактеризувати основні інститути нотаріату; заохотити до аналізу теоретичного матеріалу, законодавчої бази та прикладів із практики нотаріальної діяльності, що має виражатися в авторському вирішенні поставлених викладачем індивідуально-дослідних завдань та у творчому підході до написання й захисту реферативних робіт.

Зміст: Поняття та завдання нотаріату в Україні. Організація діяльності нотаріату України. Загальні правила вчинення нотаріальних дій. Загальні правила посвідчення договорів. Засвідчення безспірних фактів та безспірного права у нотаріальній практиці. Охоронні нотаріальні дії. Порядок видачі свідоцтв нотаріусом.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Реєстрація актів цивільного стану**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 6

Мета: набуття студентами необхідних юридичних знань з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності органів РАЦС та всіх питань, пов'язаних з реєстрацією актів цивільного стану.

Завдання: - ознайомлення з системою законодавства; - формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення; - підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців

Зміст: Громадянський стан особи. Акти цивільного стану. Акти цивільного стану. Органи реєстрації актів цивільного стану та їх компетенція. Діловодство в органах РАЦС. Зміни, доповнення, поновлення та анулювання актових записів цивільного стану. Реєстрація народження та смерті. Реєстрація одруження. Реєстрація розірвання шлюбу. Реєстрація переміни прізвища, імені, по-батькові.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Юридична деонтологія**

Статус: обов'язкова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 1

Мета: набуття студентами необхідних юридичних знань про історію виникнення юридичних спеціальностей, головних ознак професії юриста, її місця серед інших спеціальностей, її значення для розбудови держави, становлення цивілізованого суспільства.

Завдання:

- ознайомлення з основними категоріями юридичної практичної діяльності;
- формування внутрішнього імперативу службового обов'язку юриста;
- підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців.

Зміст: Поняття та основні категорії юридичної деонтології. Методологія і зміст юридичних наук. Юридична діяльність. Загальна характеристика юридичної професії. Основні юридичні спеціальності, професійно-особисті якості юриста. Соціальне регулювання професійною юридичною діяльністю. Психологічна культура юриста. Професійна культура юриста. Політична культура юриста.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Комп'ютерні технології в юридичній діяльності**

Статус: вибіркова, цикл професійної підготовки

Семестр: 5

Мета: формування системи фундаментальних знань необхідних в галузі Інтернет-технологій, що необхідні для ефективної роботи в мережі і допомога в набутті практичних навичок користування сучасними програмними продуктами.

Завдання: формування у студентів теоретичних знань та професійних практичних навичок, що необхідні для використання технологій для роботи в Інтернет; основ інформаційної культури, які передбачають знання фундаментальних основ інформатики та комп'ютерної техніки, веб-дизайну.

Зміст: Інтернет-технології. Базові послуги мережі Інтернет. Комунікаційні служби Інтернету. Робота служби передачі електронних листів. Служби обміну новинами та тематичних обговорень. Служби інтерактивного спілкування. Хмарні технології. Веб-сайти. Додавання зображень, аудіо, відео. Створення таблиць. Шрифт, форматування тексту. Робота з файлами. Робота з базами даних. Робота в мережі. Відправка пошти. Безпека: аутентифікація, захист логіном та паролем.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Етика ділового спілкування**

Статус: вибіркова, цикл професійної підготовки

Семестр: 3

Мета: Формування у студентів системи знань, вмінь та навичок про моральні засади ділового спілкування для формування високого професіоналізму та належних моральних якостей у професійній сфері для досягнення належних морально-психологічних результатів.

Завдання: - ознайомлення з основою науково-теоретичної бази курсу;

- формування навичок практичного аналізу, доречного застосування морально-психологічних знань, умінь, навичок ділового спілкування;

- підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців.

Зміст: Етика як наука. Етикет: поняття та його види. Форми і види спілкування. Мовленнєвий етикет. Вербальні засоби спілкування та мовленнєвий етикет. Невербальні засоби спілкування. Діловий етикет – основа професійної стратегії. Етикет телефонного спілкування та в Інтернеті. Добір способів спілкування. Імідж ділової людини. Виробничий конфлікт. Етичні аспекти ділових відносин з іноземцями.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Ораторське мистецтво**

Статус: вибіркова, цикл професійної підготовки

Семестр: 3

Мета: формування комунікативних компетентностей у сфері риторики дозволяє впевнено почуватися перед аудиторією, орієнтуватися в комунікативному середовищі, застосовувати засоби якісного структурування інформації з метою її результативної передачі слухачам, володіти засобами утримання уваги співрозмовників (слухачів), вправно володіти мовними засобами впливу на аудиторію, застосовуючи при цьому професійні психолінгвістичні критерії.

Завдання: формування навичок роботи із різними джерелами інформації при підготовці майбутнього виступу; вміння аналізувати історичні джерела риторики, наукову й творчу діяльність видатних риторів і ораторів давньої Греції, давнього Риму, країн Західної Європи, України, видатних ораторів сучасності; знати закони риторики, механізм дії законів та їхній абсолютний характер, логічні, психолого-педагогічні та естетичні основи риторики, її види та особливості використання в професійній практичній діяльності сучасного фахівця.

Зміст дисципліни: Сутність риторики. Історичний генезис мистецтва красномовства. Види красномовства. Методика підготовки публічного виступу. Особливості створення промов різних типів. Запам'ятовування текстів. Види та

способи виголошення промов. Еристика. Теорія аргументації та заперечення. Правила ведення суперечки. Коректні та некоректні прийоми в суперечці. Судова риторика. Судове мовлення як процес. Судові дебати. Судова промова.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Правова статистика**

Статус: вибіркова, цикл професійної підготовки

Семестр: 5

Мета: вивчення та засвоєння статистичних методів дослідження соціально-правових явищ і прогнозування тенденцій їх розвитку, використання статистичних підходів дослідження і застосування їх з врахуванням особливостей соціально-економічного розвитку держав, оцінювати ефективність діяльності їх правоохоронних органів.

Завдання: вивчення правової статистики і розвитку основних тенденції і напрямків її застосування в царині таких наук як: соціологія, кримінологія, кримінальне право, юридичне документозабезпечення тощо

Зміст: Загальні основи правової статистики. Організація статистичного спостереження у правоохоронних органах. Система показників правової статистики. Зведення, групування та узагальнення статистичних даних. Статистичне вивчення причинно-наслідкових зв'язків та динаміки суспільно-правових процесів. Статистичне вивчення економічної злочинності.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Судова риторика**

Статус: вибіркова, цикл професійної підготовки

Семестр: 3

Мета: формування комунікативних компетентностей у сфері риторики дозволяє володіти засобами утримання уваги співрозмовників (слухачів), впевнено почуватися перед аудиторією, орієнтуватися в комунікативному середовищі, застосовувати засоби якісного структурування інформації з метою її результативної передачі слухачам, вправно володіти мовними засобами впливу на аудиторію, застосовуючи при цьому професійні психолінгвістичні критерії.

Завдання: формування навичок роботи із різними джерелами інформації при підготовці майбутнього виступу; вміння аналізувати історичні джерела риторики,

наукову й творчу діяльністю видатних риторів і ораторів давньої Греції, давнього Риму, країн Західної Європи, України, видатних ораторів сучасності; знати закони риторики, механізм дії законів та їхній абсолютний характер, логічні, психолого-педагогічні та естетичні основи риторики, її види та особливості використання в професійній практичній діяльності сучасного фахівця.

Зміст дисципліни: Сутність риторики. Історичний генезис мистецтва красномовства. Види красномовства. Методика підготовки публічного виступу. Особливості створення промов різних типів. Запам'ятовування текстів. Види та способи виголошення промов. Еристика. Теорія аргументації та заперечення. Правила ведення суперечки. Коректні та некоректні прийоми в суперечці. Судова риторика. Судове мовлення як процес. Судові дебати. Судова промова.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Інформаційні технології в юридичній діяльності**

Статус: вибіркова, цикл професійної підготовки

Семестр: 5

Мета: набуття студентами-юристами знань в рамках формування та реалізації державної інформаційної функції, у тому числі в умовах інформатизації юридичної діяльності; вироблення навиків щодо створення, одержання, обробки, зберігання, розповсюдження і використання правової інформації з використанням автоматизованих інформаційних систем.

Завдання: набуття студентами знань та вмінь використовувати інформаційні технології з метою раціонального відстеження змін стану інформації (інформаційні технології) дозволяють юристу швидко знайти і обробити юридичні тексти, що дає можливість вирішувати швидко і правильно правові завдання.

Зміст: Інформаційна функція держави. Загальні засади державної політики в сфері формування інформаційного суспільства. Використання інформаційних технологій в діяльності органів державної влади. Забезпечення інформаційної безпеки. Довідкові правові системи. Інформаційне забезпечення судової діяльності. Інформаційне забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Правові та організаційні основи підприємницької діяльності**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: набуття студентами необхідних юридичних знань у галузі господарського, земельного, податкового та ін. законодавства з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо здійснення суб'єктами підприємництва господарської діяльності.

Завдання:

- ознайомлення з системою законодавства;
- формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення;
- підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців

Зміст: Підприємництво як вид господарської діяльності. Суб'єкти підприємницької діяльності. Унітарні підприємства. Корпоративні підприємства. Організація підприємницької діяльності. Припинення суб'єкта підприємницької діяльності. Правове регулювання банкрутства. Договори у підприємницькій діяльності. Договори про передачу майна у власність. Договори на виконання робіт. Договори про надання посередницьких послуг. Правове регулювання захисту прав споживачів. Договори про передачу майна у користування. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів підприємництва. Антимонопольна політика: суть та завдання, український та зарубіжний досвід.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Судочинство в господарських судах**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: сформуванню у студентів систему теоретичних знань і практичних навичок застосовування норм процесуального права при вирішенні спорів, що підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Завдання: вивчення та засвоєння основних понять, інститутів, принципів і джерел господарського процесуального права, положень щодо організації та діяльності господарських судів України; особливостей розгляду господарських спорів; оволодіння вмінням застосовувати на практиці набуті знання та складати відповідні процесуальні документи.

Зміст: Поняття, джерела та система принципів господарського судочинства. Підвідомчість та підсудність спорів господарським судам. Учасники господарського процесу. Позов в господарському судочинстві. Порушення провадження у справі та підготовка матеріалів справи до розгляду у першій інстанції. Порядок розгляду і

вирішення господарських спорів. Рішення, ухвали та постанови господарського суду. Перегляд рішень господарського суду в апеляційному порядку. Перегляд рішень господарського суду у касаційному порядку. Проведення у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Основи криміналістики**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: засвоєння базових теоретичних положень криміналістики, оволодіння практичними навичками, які необхідні для виявлення, розкриття та розслідування злочинів, отримання доказової інформації під час розслідування кримінальних правопорушень та проведення окремих слідчих дій.

Завдання: засвоєння студентами системи знань, навиків і вмінь з використання криміналістичних засобів і методів для розкриття і розслідування кримінальних правопорушень.

Зміст: Предмет, завдання, система та методи криміналістики. Криміналістична ідентифікація та діагностика. Загальні положення криміналістичної техніки. Криміналістичне зброязнавство (балістика, холодна зброя). Криміналістичне дослідження документів. Ідентифікація особи за ознаками зовнішності. Загальні положення криміналістичної тактики. Криміналістична тактика огляду. Криміналістична тактика обшуку. Криміналістична тактика пред'явлення для впізнання. Тактика слідчого експерименту. Загальні положення криміналістичної методики. Основи методики розслідування вбивств. Основи методик розслідування кримінальних правопорушень вчинених організованими групами. Основи методик розслідування злочинів проти порушень безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту. Основи методик розслідування тероризму.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Історія вчень про державу і право**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 6

Мета: формування системи світоглядних засад студентів щодо розуміння природи і змісту понять „державу”, „право”, „закон”, „демократичне суспільство”,

„громадянське суспільство”, „державно-правовий режим” тощо; загальних закономірностей виникнення й розвитку держави і права; з’ясування їх сутності, визначення можливих перспектив їх подальшої еволюції.

Завдання: допомогти у засвоєнні студентами об’єктивної історичної закономірності становлення державно-правових форм організації суспільного життя; сформувати навички орієнтування у складнощах правової методології сучасних концепцій, що пояснюють сутність та призначення держави, права, правових явищ; навчити оптимальному використанню історичного досвіду правового розвитку демократичних країн, що має практичне значення для вдосконалення процесу державотворення в Україні.

Зміст: Тема 1 Історія вчень про державу і право як наука і навчальна дисципліна. Державно-правові погляди в країнах Стародавнього світу. Виникнення та розвиток християнських державно-правових ідей. Політично-правові вчення мислителів і юристів середньовіччя. Політико-правові вчення у та США у XV-XIXст. Політико-правові вчення мислителів Франції та Англії XVIII - початку XIX ст. Державно-правові вчення в Росії доби феодалізму. Політична і правова думка в Україні. Державно-правові вчення XIX-XX ст.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Підприємницьке право**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: набуття студентами необхідних юридичних знань у галузі господарського, земельного, податкового та ін. законодавства з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо здійснення суб’єктами підприємництва господарської діяльності.

Завдання: ознайомлення з системою законодавства; формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення; підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців

Зміст: Підприємництво як вид господарської діяльності. Суб’єкти підприємницької діяльності. Унітарні підприємства. Корпоративні підприємства. Організація підприємницької діяльності. Припинення суб’єкта підприємницької діяльності. Правове регулювання банкрутства. Договори у підприємницькій діяльності. Договори про передачу майна у власність. Договори на виконання робіт. Договори про надання посередницьких послуг. Правове регулювання захисту прав споживачів. Договори про передачу майна у користування. Зовнішньоекономічна діяльність

суб'єктів підприємництва. Антимонопольна політика: суть та завдання, український та зарубіжний досвід.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Господарський процес**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: сформувати у студентів систему теоретичних знань і практичних навичок застосовування норм господарського процесу при вирішенні спорів, що підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Завдання: вивчення та засвоєння основних понять, інститутів, принципів і джерел господарського процесу, положень щодо організації та діяльності господарських судів України; особливостей розгляду господарських спорів; оволодіння вмінням застосовувати на практиці набуті знання та складати відповідні процесуальні документи.

Зміст: Поняття, джерела та система принципів господарського судочинства. Підвідомчість та підсудність спорів господарським судам. Учасники господарського процесу. Позов в господарському судочинстві. Порухення провадження у справі та підготовка матеріалів справи до розгляду у першій інстанції. Порядок розгляду і вирішення господарських спорів. Рішення, ухвали та постанови господарського суду. Перегляд рішень господарського суду в апеляційному порядку. Перегляд рішень господарського суду у касаційному порядку. Проведення у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Основи оперативно-розшукової діяльності**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: формування у студентів засвоєння системи знань, навиків і вмінь, які вкрай необхідні слідчому, експерту, оперативному працівнику

Завдання: набуття студентами знань та розуміння змісту норм законодавства України, формування умінь та навичок щодо застосування теоретичних знань в практичній діяльності з розслідування та розкриття злочинів

Зміст: Предмет, принципи і завдання ОРД. Історія оперативно-розшукової діяльності. Характеристика оперативно-розшукового закону. Принципи. Правовідносини в оперативно-розшуковій діяльності. Гарантії законності в здійсненні. Підстави для проведення оперативно-розшукової діяльності. Підрозділи, уповноважені проводити оперативно-розшукову діяльність. Сутність і значення оперативно-розшукової тактики. Використання результатів оперативно-розшукової діяльності у кримінальному судочинстві. Сприяння здійсненню ОРД. Соціальний і правовий захист працівників оперативно-розшукових підрозділів. Соціальний і правовий захист особи, яка залучається до виконання завдань ОРД. Інформаційне забезпечення ОРД. Психологічне забезпечення ОРД.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Філософія права**

Статус: вибіркова, цикл професійної підготовки

Семестр: 5

Мета: розкриття змісту філософії як універсального способу самоусвідомлення і теоретичної основи розвитку світоглядних знань людини та суспільства.

Завдання: ознайомити студентів з ключовою філософською проблематикою, із головними поняттями, напрямками і течіями філософії.

Зміст: Предмет та завдання філософії. Онтологія. Гносеологія. Філософська антропологія. Соціальна філософія та філософія історії. Основні етапи розвитку філософії.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік.

Дисципліна: **Договори в підприємницькій діяльності**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 7

Мета: набуття студентами необхідних юридичних знань у галузі господарського, земельного, податкового та ін. законодавства з метою вирішення конкретних питань практичної діяльності щодо укладання договорів суб'єктами підприємництва при здійсненні господарської діяльності.

Завдання: ознайомлення з системою законодавства; формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення; підготовка до практичної діяльності кваліфікованих фахівців-правознавців

Зміст: Договори у підприємницькій діяльності. Договори про передачу майна у власність. Договори на виконання робіт. Договори про надання посередницьких послуг. Правове регулювання захисту прав споживачів. Договори про передачу майна у користування. Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів підприємництва. Антимонопольна політика: суть та завдання, український та зарубіжний досвід. Суб'єкти підприємницької діяльності. Організація підприємницької діяльності. Припинення суб'єкта підприємницької діяльності. Правове регулювання банкрутства.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – екзамен.

Дисципліна: **Процесуальний порядок здійснення господарського судочинства**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: сформувати у студентів систему теоретичних знань і практичних навичок застосовування норм господарського процесуального права при вирішенні спорів, що підлягають розгляду в порядку господарського судочинства.

Завдання: вивчення та засвоєння основних понять, інститутів, принципів і джерел господарського процесуального права, положень щодо організації та діяльності господарських судів України; особливостей розгляду господарських спорів; оволодіння вмінням застосовувати на практиці набуті знання та складати відповідні процесуальні документи.

Зміст: Поняття, джерела та система принципів господарського судочинства. Підвідомчість та підсудність спорів господарським судам. Учасники господарського процесу. Позов в господарському судочинстві. Порухення провадження у справі та підготовка матеріалів справи до розгляду у першій інстанції. Порядок розгляду і вирішення господарських спорів. Рішення, ухвали та постанови господарського суду. Перегляд рішень господарського суду в апеляційному порядку. Перегляд рішень господарського суду у касаційному порядку. Проведення у справах за участю іноземних суб'єктів господарювання.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Криміналістична техніка**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 8

Мета: допомогти студентам, як майбутнім працівникам органів досудового розслідування, засвоїти можливості і порядок використання науково-технічних засобів для підвищенні ефективності їх діяльності з розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Завдання: аналіз кримінально-процесуального законодавства України, підзаконних нормативно-правових актів, навчальної та монографічної літератури, практичне застосування різноманітних науково-технічних засобів відповідно до програми дисципліни.

Зміст: Поняття засобів криміналістичної техніки, які застосовуються в діяльності слідчого та загальні питання їх застосування. Класифікація науково-технічних засобів, які використовуються слідчим в процесі кримінального провадження. Комплекти техніко-криміналістичних засобів, які використовуються в діяльності слідчого. Спеціалізовані (пересувні) криміналістичні лабораторії. Засоби для виявлення (пошуку) та попереднього дослідження слідів (рук, ніг, зубів, знарядь зламу, транспортних засобів слідів підробок документів, слідів пострілу), біологічних слідів, мікрочастинок. Засоби для експрес-аналізу певних речовин і матеріалів. Засоби, які застосовуються для фіксації та вилучення слідів та різних об'єктів. Технічні засоби попередження (профілактики) кримінальних правопорушень. Засоби, які застосовуються для фіксації та вилучення слідів та різних об'єктів. Технічні засоби попередження (профілактики) кримінальних правопорушень. Техніко-криміналістичні засоби пошукового призначення, їх класифікація. Пошукові оптичні, механічні, магнітні засоби. Пошукові засоби електричної, індукційної, хімічної, випромінюючої дії. Детектори випромінювань. Використання у роботі слідчого цифрової фотозйомки, відеозапису та можливостей комп'ютерних технологій. Можливості використання при проведенні огляду місця події в умовах надзвичайних правових режимів дронів та лазерних 3-D сканерів. Процесуальне оформлення ходу і результатів застосування науково-технічних засобів у кримінальному провадженні. Оцінка матеріалів, одержаних за допомогою технічних засобів.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Дисципліна: **Історія політико-правових вчень**

Статус: вибіркова, цикл професійної та практичної підготовки

Семестр: 6

Мета: вивчення сутності, характеру, закономірностей сфери політики, політичної дійсності, політичного життя особи і суспільства, ознайомлення з особливостями та закономірностями політичного процесу, функціонування політичної

системи і влади, сутністю, формами і методами діяльності суб'єктів політики (політичних акторів).

Завдання: допомогти у засвоєнні студентами об'єктивної історичної закономірності становлення державно-правових форм організації суспільного життя; сформувати навички орієнтування у складнощах правової методології сучасних концепцій, що пояснюють сутність та призначення держави, права, правових явищ; навчити оптимальному використанню історичного досвіду правового розвитку демократичних країн, що має практичне значення для вдосконалення процесу державотворення в Україні.

Зміст: Історія вчень як наука і навчальна дисципліна. Державно-правові погляди в країнах Стародавнього світу. Виникнення та розвиток християнських державно-правових ідей. Політично-правові вчення мислителів і юристів середньовіччя. Політико-правові вчення у та США у XV-XIXст. Політико-правові вчення мислителів Франції та Англії XVIII - початку XIX ст. Політична і правова думка в Україні. Державно-правові вчення XIX-XX ст.

Тривалість: 3 кредити ЄКТС (90 годин)

Оцінювання: поточне, форма підсумкового контролю – залік

Фахове спрямування та кваліфікаційні вимоги до фахівців відповідного напрямку підготовки (спеціальності)

Загальні компетентності:

- розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи.
- здатність учитися, здобувати нові знання, уміння, у тому числі в галузі, відмінній від професійної.
- здатність критично оцінювати й переосмислювати власний і чужий досвід, аналізувати свою професійну й соціальну діяльність.
- здатність до креативності та системного мислення.
- здатність до ефективної комунікаційної взаємодії, виходячи із цілей і ситуації спілкування.
- здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і етичних цінностей та правових норм.
- розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя.
- турбота про якість виконуваної роботи.
- здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так письмово.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Компетенції соціально-особистісні:

- розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи;

- розуміння необхідності та дотримання норм здорового способу життя та безпеки життєдіяльності;

- здатність учитися;

- здатність до критики й самокритики;

- креативність, здатність до системного мислення;

- адаптивність і комунікабельність;

- наполегливість у досягненні мети;

- турбота про якість виконуваної роботи;

- толерантність;

- екологічна грамотність.

Загальнонаукові компетенції:

- базові уявлення про основи філософії, психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей; знання вітчизняної історії, економіки й права; розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності;

- базові знання фундаментальних розділів математики в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом відповідної галузі знань, здатність використовувати математичні методи в обраній професії;

- базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; навички використання програмних засобів і навички роботи в комп'ютерних мережах, уміння створювати бази даних і використовувати інтернет - ресурси;

- базові знання фундаментальних наук в обсязі, необхідному для освоєння загально-професійних дисциплін;

Інструментальні компетенції:

- здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою;

- знання іншої мови(мов);

- навички роботи з комп'ютером;

- навички управління інформацією;

- дослідницькі навички.

Фахові компетентності:

- сучасні уявлення про закономірності виникнення, функціонування та розвитку держави і права.

- базові знання про державні і правові явища та опанування понятійно-категорійним апаратом.

- базові знання про основні юридичні пам'ятки, джерела національного права, кодифікації та еволюцію галузей та інститутів права на історичних етапах державно-правового розвитку України.

- уявлення про розвиток суспільного ладу України зі стародавніх часів до сучасності.

- сучасні уявлення про засади конституційного ладу України, конституційно-правового статусу людини і громадянина.

- знання про засади організації органів державної влади та місцевого самоврядування їх посадових осіб.

- базові знання про сутність, завдання, функції, принципи судової влади, судоустрій в Україні, компетенцію судів.

- базові знання про систему, завдання, основні напрями діяльності правоохоронних органів.

- сучасні уявлення про суб'єктів правовідносин, поняття та види об'єктів.

- базові знання із застосування на практиці основних форм реалізації захисту прав та інтересів; уявлення про підстави, умови та межі правової відповідальності.

- здатність аналізувати особливості і виявляти закономірності державно-правового розвитку України на різних історичних етапах.

- здатність орієнтуватися в системі права, визначати та аналізувати структуру та види юридичних норм.

- уміння визначати юридичну силу та межі чинності нормативно-правових актів; використовувати способи тлумачення та правила застосування юридичних норм.

- базові знання про правове регулювання порядку розгляду справи на окремих стадіях цивільного, кримінального, конституційного, господарського процесів.

- знання основних засад у сфері господарювання.

- знання про систему кримінального права, ознак окремих злочинів та вміння їх правильно кваліфікувати.

- знання щодо правового регулювання трудових і тісно пов'язаних з ними правовідносин.

Загально-професійні компетентності:

- сучасні уявлення про вимоги до професійних та особистісних якостей юриста;

- сучасні уявлення про закономірності виникнення, функціонування та розвитку держави і права;

- базові знання про державні і правові явища та опанування понятійно-категоріальним апаратом теорії держави і права;

- сучасні уявлення про джерела права;

- базові знання про основні юридичні пам'ятки, джерела національного права, кодифікації та еволюцію галузей та інститутів права на історичних етапах державно-правового розвитку України;
- базові знання про організацію та діяльність органів державної влади, місцевого самоврядування, суду та правоохоронних органів на різних етапах вітчизняної історії;
- уявлення про розвиток суспільного ладу України зі стародавніх часів до сучасності;
- базові знання про правове регулювання державно-правових відносин у правових системах зарубіжних країн;
- сучасні уявлення про основні джерела державного права зарубіжних країн;
- сучасні уявлення про основні категорії конституційного права України;
- базові знання про поняття та юридичні властивості Конституції України;
- сучасні уявлення про засади конституційного ладу України;
- знання про засади конституційно-правового статусу людини і громадянина;
- знання про засади організації та діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, їх посадових осіб;
- базові знання про сутність, завдання, функції, принципи судової влади, судоустрій в Україні, компетенцію судів;
- базові знання про систему, завдання, основні напрями діяльності правоохоронних органів України;
- сучасні уявлення про основні категорії адміністративного права України;
- сучасні уявлення про систему нормативно-правових актів, якими регламентуються відносини у сфері державного управління;
- базові знання щодо адміністративної відповідальності та адміністративної юстиції;
- сучасні уявлення про метод та принципи регулювання цивільно-правових відносин;
- сучасні уявлення про суб'єктів цивільних правовідносин; дієздатність та правоздатність юридичних та фізичних осіб;
- базові знання про поняття та види об'єктів цивільно-правових відносин;
- базові знання про зміст, підстави набуття та припинення, захист права власності;
- базові знання із застосування на практиці основних форм реалізації захисту цивільних прав та інтересів; сучасні уявлення про підстави, умови та межі цивільно – правової відповідальності;
- базові знання про правове регулювання шлюбно-сімейних відносин;
- базові уявлення про основні засади спадкового права;
- базові знання про правове регулювання житлових відносин;

- сучасні уявлення про основні категорії цивільного процесуального права;
- базові знання про правове регулювання порядку розгляду справи на окремих стадіях цивільного процесу;
- знання щодо правового регулювання трудових і тісно з ними пов'язаних правовідносин;
- знання про пенсійну систему України та засади соціального захисту населення;
- знання основних засад правового регулювання відносин у сфері господарювання;
- сучасні уявлення про основні категорії господарсько-процесуального права;
- базові знання щодо порядку розгляду спорів у господарських судах України;
- знання про систему кримінального права України;
- знання про поняття злочину та його види;
- знання про кримінальну відповідальність та її підстави;
- знання про поняття та систему покарань: призначення покарання, звільнення від кримінальної відповідальності та покарання;
- знання ознак окремих злочинів та вміння правильно їх кваліфікувати;
- сучасні уявлення про основні категорії кримінального процесуального права;
- базові знання про правове регулювання порядку розгляду справи на окремих стадіях кримінального процесу;
- базові знання щодо правового регулювання суспільних відносин, які виникають у зв'язку із здійсненням державою фінансової діяльності;
- базові знання щодо правового регулювання суспільних відносин, які виникають у зв'язку з охороною навколишнього середовища та раціональним використанням природних ресурсів;
- знання про основні категорії аграрного права, зміст аграрно-правових інститутів та державно – правового регулювання сільського господарства в Україні;

Спеціалізовано-професійні компетентності:

- уміння аналізувати особливості і виявляти закономірності державно – правового розвитку України на різних історичних етапах;
- уміння аналізувати джерела права, юридичні пам'ятки з метою виявлення характерних рис державно – правового розвитку України;
- уміння визначати соціальну сутність, функції, форму держави, структуру її апарату;
- уміння орієнтуватися в системі права, визначати та аналізувати структуру та види юридичних норм;
- уміння визначати юридичну силу та межі чинності нормативно-правових актів;
- уміння використовувати способи тлумачення та правила застосування юридичних норм;

- уміння визначати елементи правовідносин, підстави їх виникнення, зміни та припинення;
- уміння здійснювати юридичне забезпечення укладання правочинів, визначати умови їх дійсності;
- уміння самостійно здійснювати правовий статистичний облік та аналіз статистичних даних;
- уміння складати та оформлювати документацію, у тому числі юридичну, з урахуванням сучасних вимог діловодства;
- уміння організовувати та здійснювати ведення загального діловодства на підприємствах, в установах, організаціях, а також ведення діловодства по зверненнях громадян, організовувати архівне зберігання і використання документів;
- уміння орієнтуватися у системі нормативно-правових актів щодо організації та діяльності правоохоронних і судових органів та застосовувати їх на практиці;
- здатність визначати умови, підстави та межі провадження у справах про адміністративні правопорушення та інших справах адміністративної юрисдикції;
- здатність розробляти проекти документів у справах про адміністративні правопорушення та інших справах адміністративної юрисдикції;
- уміння обирати засоби забезпечення законності адміністративно-процесуальної діяльності в межах своєї компетенції;
- уміння розробляти проекти цивільно-правових договорів, проекти договорів та інших документів у сфері сімейних відносин;
- уміння самостійно розробляти проекти процесуальних документів у справах цивільної юрисдикції;
- уміння застосовувати законодавство про працю та соціальний захист;
- здатність організувати роботу відповідно до вимог охорони праці;
- уміння самостійно розробляти проекти трудових договорів та інших документів у галузі трудових правовідносин;
- здатність здійснювати організаційно-технічне забезпечення кадрової роботи на підприємствах, в організаціях, установах;
- уміння забезпечити, в межах своєї компетенції, юридичне супроводження створення та діяльності суб'єктів господарювання;
- уміння самостійно розробляти проекти господарських договорів та інших документів у сфері господарювання;
- уміння самостійно розробляти проекти господарсько - процесуальних документів;
- уміння здійснювати первинну кримінально-правову кваліфікацію злочину;
- уміння визначати межі карності суспільно-небезпечних діянь, підстави та умови звільнення від кримінальної відповідальності та покарання;

- уміння самостійно розробляти проекти кримінально-процесуальних документів;
- уміння роботи з комп'ютером на рівні користувача, використовувати інформаційні технології для вирішення практичних завдань у галузі професійної діяльності юриста.
- уміння орієнтуватися у фінансовій системі держави системі нормативно-правових актів що регулюють фінансові правовідносини.

Глосарій термінології з навчальних дисциплін.

Абсентеїзм – нез'явлення виборців на виборчі дільниці для здійснення акту голосування.

Адвокатура – добровільне професійне об'єднання юристів, призначення якого полягає в наданні, у випадках і в порядку, передбачених законодавством, юридичної допомоги громадянам та організаціям.

Активне виборче право – право громадян обирати склад виборних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Антидемократичний державний режим – державний режим, за якого суттєво ускладнюються можливості реалізації прав і свобод громадян, а реальна влада зосереджується в руках неконтрольованої народом групи осіб або в руках однієї особи.

Батьківство – факт походження дитини від певного чоловіка (батька).

Батьківські права та обов'язки – особисті та майнові права та обов'язки, що їх закон надає батькам (батькові й матері) для забезпечення належного виховання і матеріального утримання дітей, а також захисту їхніх прав та інтересів.

Безпосередня демократія – сукупність форм організації державної влади, за якої основні рішення щодо управління справами суспільства й держави схвалюються безпосередньо всіма громадянами на референдумах, зборах тощо.

Вибори – процес, унаслідок якого певна сукупність людей через голосування формує склад державного органу чи органу місцевого самоврядування.

Виборчі цензи – сукупність умов, відповідність яким є підставою для допуску громадян до участі у виборах.

Внутрішні функції держави – державні функції, що здійснюються в межах даної держави і в яких виявляється її внутрішня політика.

Гарантії прав та обов'язків – засоби та умови, які забезпечують цілковите й неухильне здійснення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків суб'єктів.

Громадянин – особа, яка перебуває у сталих юридичних зв'язках із конкретною державою, що знаходить вираження саме в наявності відповідного громадянства.

Громадянство – необмежений у просторі й часі правовий зв'язок особи з конкретною державою, який зумовлює поширення на особу всіх конституційних прав та обов'язків.

Громадянське суспільство – суспільство, в якому держава гарантує індивідам надійний захист усіх прав і свобод людини, зокрема рівні можливості щодо підприємництва, участі в політичній та інших сферах життєдіяльності суспільства.

Деліктоздатність – закріплена в законі здатність суб'єкта нести юридичну відповідальність за вчинене правопорушення.

Демократична держава – держава, що базується на визнанні та втіленні в суспільну практику таких принципів конституційного устрою, як народовладдя, політичний плюралізм, свобода й рівність громадян, реальність і невід'ємність прав людини тощо.

Демократичний державний режим – державний режим, за якого реально забезпечується здійснення широкого кола прав і свобод громадян, які мають реальні можливості впливати на формування та діяльність державних органів.

Держава – особлива політико-територіальна організація, що має суверенітет, спеціальний апарат управління і примусу та здатна надавати своїм приписам загальнообов'язкової сили для всього населення країни.

Державна мова – мова, що є обов'язковою для використання в законодавстві, офіційному діловодстві, судочинстві тощо.

Державний апарат – система органів держави, які виконують управлінські функції.

Державний режим – сукупність форм і методів здійснення державної влади.

Державний суверенітет – повновладдя й незалежність держави, що полягають у її праві на власний розсуд вирішувати свої внутрішні й зовнішні питання без втручання в них будь-якої іншої держави.

Державні органи – державні організації, наділені державно-владними повноваженнями й покликані здійснювати від імені держави управлінські функції в суспільстві.

Державні підприємства – державні організації, які здійснюють функції держави у виробничій сфері, безпосередньо забезпечують виробництво матеріальних благ.

Державні символи – встановлені Конституцією або спеціальними законами особливі розпізнавальні знаки даної держави, в яких уособлюється її суверенітет, а в деяких випадках - і певний історичний або ідеологічний зміст.

Державні установи – державні організації, які здійснюють функції держави, пов'язані зі створенням нематеріальних благ.

Діти – за сімейним правом особи, що не досягли повноліття, а також особи, які, незалежно від віку, є синами й дочками своїх батьків.

Договір – домовленість двох або більше сторін, спрямована на виникнення, зміну чи припинення цивільних правовідносин

Екологічна безпека – стан навколишнього природного середовища, за якого забезпечується запобігання погіршенню екологічної ситуації та виникненню небезпеки для здоров'я людей.

Екологічна експертиза – вид науково-практичної діяльності спеціально уповноважених державних органів, еколого-експертних формувань та об'єднань громадян, що базується на міжгалузевому екологічному дослідженні, аналізі та оцінці передпроектних, проектних та інших матеріалів чи об'єктів, реалізація й дія яких може негативно впливати або впливає на стан навколишнього природного середовища та здоров'я людей, і спрямована на підготовку висновків щодо відповідності запланованої чи здійснюваної діяльності нормам і вимогам законодавства про охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання й відтворення природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки.

Екологічне право – система правових відносин, якими регулюються суспільні відносини з охорони навколишнього природного середовища і раціонального використання природних ресурсів (екологічні відносини).

Екологічне правопорушення – протиправне діяння (дія чи бездіяльність), що порушує встановлений в Україні екологічний правопорядок.

Екологічні права та обов'язки громадян України – система юридично закріплених за громадянами повноважень та зобов'язань в екологічній сфері.

Житлове право України – сукупність правових норм, що регулюють житлові правовідносини між громадянами та громадян із державними та громадськими організаціями у процесі реалізації конституційного права людини і громадянина на житло.

Житловий будинок – це будівля капітального типу, яка споруджена з дотриманням вимог, встановлених законом і призначена для постійного проживання.

Закон – акт законодавчого органу влади (парламенту), який має вищу юридичну силу щодо інших нормативно-правових актів.

Законність – правовий режим точного й неухильного здійснення законів та інших нормативних актів у всіх сферах державного й суспільного життя.

Злочин – суспільно небезпечне, протиправне, винне й карне діяння, яке завдає чи може завдати суттєвої шкоди певним суспільним відносинам, що охороняються кримінальним законом.

Зовнішні функції держави – державні функції, що здійснюються в процесі спілкування держави з іншими державами та міжнародними організаціями і в яких виявляється зовнішня політика.

Імпічмент – усунення Президента з поста на основі прийнятого парламентом за спеціальною процедурою рішення про його обвинувачення в учиненні державної зради або іншого злочину.

Конституційні принципи правового статусу особи – відображені в Конституції головні ідеї, покладені в основу вмісту й умов реалізації прав та обов'язків людини в державі.

Конституціоналізм – 1) політична система, що спирається на конституцію, конституційні методи управління; 2) науковий напрям, у межах якого досліджуються конституційні проблеми.

Конституція – основний закон держави, в якому регламентуються найважливіші відносини у сферах державного устрою, організації та функціонування органів держави, правового статусу особи.

Конфедерація – форма державного устрою, за якої держави створюють об'єднані органи для досягнення конкретних цілей (наприклад, військові) за збереження в інших питаннях цілковитої самостійності.

Материнство – правове становище жінки у зв'язку з народженням, утриманням і вихованням дітей.

Механізм держави – система державних організацій, які забезпечують реалізацію функцій держави.

Місцеве самоврядування – право певної територіальної громади (мешканців села, кількох сіл, селища або міста) самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції й законів України.

Монархія – форма державного правління, за якої вища державна влада зосереджується (повністю або частково) в руках однієї особи - монарха й передається як спадщина представникам правлячої династії.

Напівпрезидентська (змішана) республіка – форма республіканського правління, за якої президент обирається народом, але парламентам надаються певні повноваження щодо контролю за діяльністю президента під час формування уряду та здійснення виконавчої влади.

Народ – населення певної країни.

Народний суверенітет – повновладдя народу, здійснення ним своєї невід'ємної та неподільної влади самостійно й незалежно від будь-яких інших соціальних сил.

Народність – спільність людей, які проживають на одній території, поєднані спільною мовою, особливостями психічного складу, культури і способу життя та іншими загальними цінностями, що закріплені у звичаях, традиціях та інших соціальних нормах.

Населення – сукупність людей, що проживають на певній території, здійснюють свою життєдіяльність у межах адміністративної чи політичної одиниці.

Національна безпека – стан захищеності життєво важливих інтересів особи, держави й суспільства від наявних і можливих загроз у всіх сферах суспільних відносин.

Національний суверенітет – повновладдя нації у вирішенні всіх питань свого національного життя аж до реальної можливості створення самостійної національної держави.

Нація – спільність людей, які проживають на одній території, зв'язані загальними економічними відносинами, спільною мовою, культурою, одним законодавством, національними інтересами, митними кордонами та іншими ознаками.

Необмежена (абсолютна) монархія – монархія, в якій влада монарха ніким і нічим не обмежується, тобто в країні немає ні органів, ні законів, що могли б певною мірою змінити чи знехтувати волю монарха.

Норма права – формально визначене, сформульоване чи санкціоноване державою загальнообов'язкове правило поведінки загального характеру, реалізація якого забезпечується державним примусом.

Нормативно-правовий акт – офіційний письмовий документ компетентного державного органу, в якому закріплюються правила поведінки загального характеру, що забезпечуються державним примусом.

Нотаріат – система органів і посадових осіб, на яких покладено обов'язок посвідчувати безперечні права й факти, що мають юридичне значення, а також виконувати інші нотаріальні дії з метою надання цим правам і фактам юридичної вірогідності.

Обов'язок (юридичний) – передбачені правом міра й вид необхідної поведінки суб'єкта.

Ордер на жите приміщення – письмове розпорядження на заселення жилого приміщення, що видається на підставі рішення виконавчого комітету органу місцевого самоврядування чи місцевої державної адміністрації.

Особа – людина як суб'єкт, що має індивідуальні інтелектуальні та інші ознаки й усвідомлює себе членом спільності таких же суб'єктів.

Парламентарна (конституційна) монархія – монархія, в якій влада монарха в усіх сферах здійснення державної влади суттєво обмежується; йому надаються лише формальний статус глави держави й виключно представницькі повноваження.

Пасивне виборче право – право громадян бути обраними до складу виборних органів державної влади та місцевого самоврядування.

Первісний лад – суспільно-економічна формація, певний тип суспільства, що характеризується колективною формою об'єднання людей, які спільно виробляли примітивні знаряддя праці, засоби до існування, де панували колективна власність і суспільна влада.

Підзаконний акт – акт компетентного державного органу, що видається на підставі й на виконання законів.

Підприємницька діяльність – самостійна, ініціативна, систематична, на власний ризик діяльність, що здійснюється суб'єктами господарювання для досягнення економічних і соціальних результатів та з метою одержання прибутку.

Плем'я – спільність людей у докласовому суспільстві, що складалася з декількох родів, які мали багато спільних рис та інтересів: загальний діалект мови, однакові звичаї та релігійні культи, загальну територію для полювання і проживання, загальне ім'я і т. ін.

Податки – обов'язкові платежі, що їх сплачують юридичні особи та населення до бюджету в розмірах і в строки, передбачені законом.

Поділ влади – модель побудови державного апарату, згідно з якою влада в державі має поділятися між законодавчими, виконавчими та судовими органами.

Право – система загальнообов'язкових правил поведінки, що встановлені чи санкціоновані державою і забезпечуються її примусом.

Правова держава – держава, в якій панує право, де діяльність усіх її органів і посадових осіб здійснюється на основі та в межах, визначених правом, де не тільки особа відповідальна за свої дії перед державою, а й держава несе реальну відповідальність перед особою за результати своєї діяльності.

Правова поведінка – передбачена нормами права соціальне значуща поведінка індивідуальних чи колективних суб'єктів, що контролюється їхніми свідомістю і волею.

Правовий статус особи – сукупність закріплених у законодавстві прав, свобод, обов'язків громадян і гарантій їх здійснення.

Правовідносини – специфічні суспільні відносини, учасники яких виступають як носії прав та обов'язків, установлених нормами права.

Правоздатність – передбачена нормами права здатність суб'єкта мати суб'єктивні права та юридичні обов'язки.

Правомірна поведінка – суспільно необхідна, бажана й допустима, під кутом зору інтересів громадянського суспільства, поведінка індивідуальних і колективних суб'єктів, що полягає у здійсненні норм права, гарантується та охороняється державою.

Правоохоронні органи – органи, що їх держава наділяє компетенцією охорони суспільних відносин, урегульованих правом.

Правопорушення – суспільно небезпечне, шкідливе, протиправне, винне діяння деліктоздатної особи, що за нього може бути накладене покарання чи стягнення.

Правопорядок – відповідність суспільних відносин приписам норм права.

Правосуб'єктність – здатність бути суб'єктом права (учасником правовідносин).

Представницька демократія – сукупність форм організації державної влади, за якої певні важливі рішення щодо управління справами суспільства й держави виносяться виборними установами (парламентами, муніципалітетами тощо).

Президентська республіка – республіка, в якій повноваження глави держави, а в деяких випадках і глави уряду, належать президентові, який обирається непарламентським способом (громадянами держави) і формує уряд, що не несе відповідальності перед парламентом.

Приватизація державного житлового фонду – безоплатна передача чи продаж із державного житлового фонду у власність громадянам України жилих квартир чи приміщень, що вони займають, а разом із ними - господарських споруд, що до них належать, продаж надлишків загальної площі квартир (будинків) громадянам України, які мешкають у них або перебувають на черзі з поліпшення житлових умов.

Проступок – діяння, що порушує приписи норм права, але не сягає рівня суспільної небезпеки, притаманного злочинам.

Республіка – форма державного правління, за якої вищі державні органи обираються населенням або формуються загальнонаціональним представницьким органом влади.

Референдум – голосування населення всієї держави (загальнодержавний референдум) або його певної частини (місцевий референдум) із метою вирішення найважливіших питань суспільного життя.

Рід – первинний виробничий, соціальний та етнічний колектив людей у докласовому суспільстві, що засновується та існує здебільшого на кровно-родинних зв'язках.

Система права – внутрішня організація права, що полягає в єдності й погодженості правових приписів певної держави.

Сімейне право – сукупність правових норм, які регулюють особисті й пов'язані з ними майнові відносини громадян, що виникають із шлюбу й належності до сім'ї.

Сім'я – первинна клітинка громадянського суспільства, особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки.

Соціальна держава – держава, зорієнтована на здійснення широкої та ефективної соціальної політики, яка має втілюватись у реальності прав людини й громадянина, в існування доступних та ефективних систем освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення, у підтримку малозабезпечених прошарків населення тощо.

Соціальні норми – правила, які регулюють поведінку людей у суспільстві.

Суб'єктивне право (право громадянина) – передбачена певною нормою права можливість суб'єкта поводитися певним чином.

Суспільна влада – управління справами первинної спільності (роду, фратрії, племені), що здійснювалося всіма дорослими членами на загальних зборах, радах старійшин.

Суспільний порядок – порядок у суспільстві, який відповідає вимогам усього комплексу соціальних норм.

Суспільство – форма життєдіяльності людей, що склалась історично й відокремилась від навколишньої природи.

Унітарна держава – єдина централізована держава, що не має у своєму складі державних утворень і територія якої поділяється на адміністративно-територіальні одиниці (області, райони, провінції тощо).

Федерація – держава, до складу якої входять кілька державних утворень (суб'єктів федерації).

Форма держави – комплексне поняття, яке характеризує державу щодо форми правління, форми державного устрою та державного режиму.

Форма державного правління – порядок організації вищих державних органів, що визначає їхню структуру, компетенцію та взаємодію.

Форма державного устрою – порядок територіального поділу держави, взаємовідносин її складників між собою й державою в цілому та відповідної організації державних органів.

Фратрія – братство двох і більше племен, що характеризується розширенням взаємних зв'язків між родами.

Функції держави – основні напрями діяльності держави, в яких втілюються її сутність і соціальне призначення.

Шлюб – сімейний союз жінки та чоловіка, зареєстрований у органі державної реєстрації актів цивільного стану.

Юридичні (спеціальні) гарантії – правові засоби (юридичні норми та інститути), покликані забезпечувати реальність прав та обов'язків особи.

Юридичні факти – конкретні життєві обставини, з якими норми права пов'язують настання юридичних наслідків у вигляді виникнення, зміни чи припинення правових відносин.